

3.

Stockholms kommunalstyrelse.

Stockholms kommunalstyrelse.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom i tidigare årg.).

Kommunalstyrelsen är en sammanfattande benämning, som betecknar stadsfullmäktige och nämnder samt den verksamhet, som dessa stadens organ utöva. Stadsfullmäktige är kommunens beslutande (representativa) organ och nämnderna kommunens verkställande eller förvaltande (administrativa) organ. Enligt 7 § lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm¹⁾ skall nämligen »kommunens beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige», under det att »förvaltning och verkställighet tillkomma, under överinseende av överståthållarämbetet och ledning av stadskollegiet, stadens nämnder (styrelser, direktioner, utskott) eller för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr utsedda personer».

Den verksamhet, som handhaves av stadsfullmäktige, d. v. s. den kommunala självstyrelsen i egentlig mening, kan anses omfatta utöandet av kommunens makt dels att själv i vissa hänseenden bestämma om den rättsliga regleringen inom sitt område, eller *den kommunala självbestämmningsmakten*, dels att för de gemensamma ändamålen beskatta sina medlemmar, eller *den kommunala självbeskattningsmakten*.

Självbestämmningsmakten innefattar stadsfullmäktiges befogenhet att, eventuellt under medverkan av statlig myndighet, antaga stadgar och andra normer såsom ordningsföreskrifter, hälsovårdsföreskrifter, byggnadsordning m. m. Till självbestämmningsmakten hör vidare stadsfullmäktiges befogenhet att genom nämnder, styrelser o. d. organisera kommunalförvaltningen samt att utse kommunala förtroendemän, åt vilka förvaltningsuppgifterna anförtros. Vidare kunna stadsfullmäktige i vissa fall ingripa reglerande med avseende å handel och näringar inom kommunen, exempelvis i fråga om rätt till försäljning av rusdrycker och i fråga om försäljning och utskänkning av pilsnerdricka samt handel med begagnat gods. Stadsfullmäktige äro skyldiga att avgiva förslag eller yttranden i frågor, vilka blivit av högre myndighet eller magistraten hänskjutna till dem.

¹⁾ I den efterföljande texten kallas ifrågasvarande lag jämväl kommunallagen.

Slutligen utse stadsfullmäktige ledamöter eller andra funktionärer i vissa statliga organ, exempelvis taxeringsnämnder, liksom även i flera enskilda institutioner.

Den kommunala självbeskattningsmakten omfattar beslut dels om fastställande av kommunmedlemmarnas bidragsplikt (skattebeslut), dels om de kommunala medlens användande (anslagsbeslut). I självbeskattningsmakten ingår rätten att förfoga över den kommunala förmögenheten, att upptaga lån samt att kontrollera de administrativa organens ekonomiska förvaltning. I nära samband med självbeskattningsmakten står kommunens makt att bestämma avgifter för begagnande av stadens allmänna anordningar och inrättningar.

Angående stadsfullmäktiges verksamhet, se vidare sid. 81.

Med hänsyn till att kommunerna äro att anse dels som privaträttsliga sammanslutningar för samverkan mellan kommunmedlemmarna, dels som offentligrättsliga organ, har man att betrakta kommunalförvaltningen (nämndernas och styrelsernas verksamhet) dels som *egenförvaltning*, eller handhavandet av kommunens egna ekonomiska angelägenheter, dels som *självförvaltning*, eller fullgörandet av offentliga uppgifter, som staten ålagt kommunerna (obligatoriska uppgifter) eller bemyndigat dem (fakultativa uppgifter) att själva handhava.

Till egenförvaltningen höra exempelvis de uppgifter av finansiell, teknisk eller liknande karaktär, som tillhöra drätselnämndens verksamhet samt fastighets-, gatu-, industriverks- och hamnförvaltningen.

De obligatoriska självförvaltningsuppgifterna i Stockholm omfatta framförallt folkundervisning, hälso- och sjukvård, fattigvård, barnavård samt nykterhetsvård. Vidare är att nämna polisväsen, byggnadskontroll och brandväsen. Till de fakultativa uppgifterna höra exempelvis de kommunala mellanskolorna samt den kommunala yrkesundervisningen. Ett visst mått av egenförvaltning är emellertid även ansluten till varje självförvaltningsuppgift, beroende på att kommunen till väsentlig del bestrider kostnaderna för verksamheten och ofta med densamma direkt förknippat viss verksamhet av egenförvaltningsnatur, exempelvis fastighetsförvaltning.

Angående kommunalförvaltningen, se vidare under resp. nämnder och styrelser.

Kommunalstyrelsens omfattning är icke närmare angiven i författningarna. I kommunallagen stadgas endast, att staden (kommunen) äger att själv »värda sina gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter, såvitt icke handhavandet därav enligt gällande författningar tillkommer annan». Kommunalstyrelsens huvduppgift är följaktligen att tillgodose kommunmedlemmarnas behov av ordnade yttre förhållanden och reglerad samverkan i olika avseenden samt främst deras gemensamma ekonomiska intressen (»hushållningsangelägenheter»). Kommunen har sålunda icke rätt att, med bortseende från det allmännas gagn, tillgodose allenast särskilda kommundelars eller kommunmedlemmars enskilda intressen. Därjämte är verksamheten begränsad såtillvida, att den icke får omfatta uppgifter, vilka författningsenligt skola handhas av andra kommuner och menigheter eller av staten. Kommunen får icke heller inlåta sig på affärsföretag, som uteslutande eller till övervägande del äro avsedda att tillföra kommunen ekonomisk vinst.

Till kommunmedlemmarnas gemensamma angelägenheter höra givetvis även de uppgifter, som staten genom särskilda författningar ålagt eller bemyndigat kommunen att handhava, d. v. s. självförvaltningsuppgifter, varjämte kommunen äger befogenhet att driva eller understödja verksamhet, vilken kan anses på ett naturligt sätt ersätta eller fullständiga kommunens självförvaltning (den är sålunda exempelvis berättigad att understödja vissa utomstående institutioner med sådan verksamhet, jfr sid. 431).

Författningar. Lag 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm. I denna lag hava sedermera skett följande ändringar: 3 april 1936 rör. valkretsindelning; 12 juni 1936 rör. kommunal fondbildning m. m.; 13 maj 1937 upphävande av verkan av ädömd straffpåföljd m. m.; 28 maj 1937 rör. offentlighet av SF:s protokoll; 18 juni 1937 rör. upptagande av lån; 17 juni 1938 ang. upphörande av kommunal progressivskatt och skogsaccis för täckande av stadens medelsbehov; 24 mars 1939 ang. rätt för staden att utan underställning åtaga sig ansvarighet för vissa av statsmedel beviljade lån; 21 mars 1940 ang. omorganisation av den centrala stadsförvaltningen; 13 juni 1941 ang. ändrad röst-rättsålder; 17 april 1942 ang. ändrad valperiod för stadsfullmäktige m. m.; 30 april 1943 ang. höjning av indrivningsprocenten för kommunalutskylter; 17 dec. 1943 ang. stadens medelsbe-

hov (se Kfh 1941: sid. 215, Kf 1941: nr 35, 1942: nr 39 och 1943: nr 28, 70).

Tryckfrihetsförordningen, § 2, med ändr. Lag 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar, med ändr.

De kommunala valen i Stockholm regleras av följande författningar. Kommunalvallag 6 juni 1930, med ändr. 17 juni 1932, 3 april 1936, 13 juni 1941 och 17 april 1942 (Kf 1942: nr 42). K. kung. 13 febr. 1942 om upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare samt av kommunal röstlängd. K. kung. 17 april 1942 om formulär till valkuvert m. m. för kommunalval (Svf 1942: nr 181). K. kung. 17 april 1942 om formulär till protokoll vid stadsfullmäktigval m. m. (Svf 1942: nr 184).

För den kommunala beskattningen gälla f. n. följande huvudsakliga stadganden. Kommunal-skattelag 28 sept. 1928, med ändr. 6 juni 1930, 22 juni och 30 ang. 1932, 14 och 26 juni 1933, 15 juni 1934, 18 och 30 juni 1937, 17 juni 1938, 15 mars och 18 okt. 1940, 29 maj 1942 samt 12 febr., 28 maj, 17 dec. 1943 och 28 sept. 1944 (se L). Lag om skogsaccis 28 sept. 1928, med tillägg 12 april 1940. K. förordn. 28 sept. 1928 om ändrade grunder för utgörande av vissa utlagor.

För den kommunala ekonomiska förvaltningen gäller dessutom lag 12 juni 1936 om kommunal fondbildning (se Kfh 1941: sid. 144) och lag s. d. ang. användning i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom (se Kfh 1941: sid. 146).

Den för år 1945 fastställda huvudstaten upptager dels å driftbudgeten för särskilda utgiftsanslag 244,182,138 kr. (härav räntor och länekostnader 24,706,491 kr.), dels å kapitalbudgeten 97,373,626 kr. (därav amorteringar 33,801,176 kr.). Mot dessa utgifter svara inkomster dels å driftbudgeten: industriverksstyrelsens driftöverskott 18,049,000 kr., behållning 28,319,746 kr., räntor m. m. 44,097,926 kr., inkomstgivande rättigheter 1,344,564 kr. samt i anspråk tagna pensionsavgifter 12,147,275 kr., dels å kapitalbudgeten: kapitalavbetalningar å utlämnade lån 3,596,103 kr., i anspråk tagna avskrivningsmedel 30,850,110 kr. samt från driftbudgeten 6,187,213 kr. Budgeten balanseras dels genom låne- och fondmedel till ett belopp av 56,740,200 kr., dels ock genom särskilda och allmänna skatter till det ytterligare erforderliga beloppet 140,223,627 kr., varav 135,652,777 kr. genom kommunal inkomstskatt för år 1945. Rörande den utdebiterade kommunalskattens storlek ävensom uppbörden av densamma se sid. 10 (noterna).

Stockholms stadsfullmäktige och i samband därmed stående institutioner.

Stadsfullmäktige.

Stadshuset (ingång från gården, sydöstra hörnet, stora tornet), 1 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); t. »stadshuset». Ingång för åhörare: från gården, portiken i sydöstra hörnet, 4 tr.

Sessionstider: ett ordinarie sammanträde, vanligen tredje måndagen i varje månad (utom juli och aug.), f. ö. när omständigheterna påfordra¹⁾.

Stadskollegiet, borgarråden och stadsfullmäktiges kansli (stadskansliet): ingång över gården, stora trappan t. h., 1 tr. (se vidare nedan sid. 89—95).

Kommunens beslutanderätt utövas genom 100 för fyra år (tjänstgöringsår) valda stadsfullmäktige. Överståthållarämbetet bestämmer efter förslag av stadsfullmäktige indelningen i valkretsar jämte antalet fullmäktige för varje valkrets. Enligt överståthållarämbetets resolution den 30 oktober 1941 är staden indelad i fem valkretsar, av vilka den första, andra och tredje välja 19, den fjärde 22 och den femte 21 stadsfullmäktige. Vid valen tillämpas proportionell valmetod. Röstlängd för valet upprättas under magistratens inseende av mantalsavdelningen inom överståthållarämbetet (skatteverket). Valet företages inför av magistraten utsedda deputerade.

Enligt numera gällande bestämmelser skall val av stadsfullmäktige, för en tid av fyra år, räknade fr. o. m. den 15 oktober valåret, förättas tredje söndagen i september månad.

Röst rätt vid val av stadsfullmäktige tillkommer envar i staden mantalsskriven man eller

kvinnu, som är svensk undersåte och senast under nästföregående kalenderår uppnått 21 års ålder samt ej är omyndig eller i konkurstillstånd, ej är av fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning och ej häftar för mera än två års av till betalning under de tre senaste åren förfallna kommunalutskylder. Värnpliktig skall dock icke anses häfta för vissa oguldna utskylder, under förutsättning att han inom föreskriven tid gjort ansökan om anstånd med indrivning av utskylderna. Den omständigheten, att endera av äkta makar saknar rösträtt eller är från dess utövning utesluten, inverkar ej på den rösträtt, som tillkommer den andra maken.

Beträffande valbarhet gäller, att stadsfullmäktige skola väljas bland de röstberättigade, som äro boende inom staden och uppnått 25 års ålder. Stadsfullmäktig kan ej den vara, som: a) är omyndig; b) är i konkurstillstånd; c) är av allmänna fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning; eller d) häftar för honom påförda utskylder till staden, vilka förfallit till betalning under något av de tre sistförflutna kalenderåren. Följande personer må icke vara stadsfullmäktige: överståthållaren, underståthållaren och polismästaren, annan ämbetsman, tjänsteman eller betjänt vid överståthållarämbetet, stadsfogde och hans biträden samt allmän åklagare i staden, ej heller tjänsteman eller betjänt, som är anställd vid stadens drätsel eller annat dess förvaltande verk och är för sin befattning redovisningsskyldig. Ej må annan avsäga sig uppdrag att vara stadsfullmäktig än: a) ämbets- eller tjänsteman, som av sin befattning är hindrad att fullgöra uppdraget; b) den som uppnått sextio års ålder; c) den som eljest uppgiver hinder, vilket godkännes av flertalet bland övriga fullmäktige; eller d) vid valet den som de fyra senaste tjänstgöringsåren, det år då valet sker inberäknat, tjänstgjort såsom stadsfullmäktig.

Stadsfullmäktiges tjänstgöringsår räknas efter 1942 års val fr. o. m. den 15 oktober t. o. m. den 14 oktober påföljande år.

¹⁾ Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträden under arbetsåret 1944/1945 hava utsatts till den 15 okt., 20 nov. och 4 dec. 1944 samt 22 jan., 19 febr., 19 mars, 16 april, 23 maj, 18 juni och 17 sept. 1945.

Vid första sammanträdet för tjänstgörings-året utse stadsfullmäktige bland sig en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande. (Stadsfullmäktiges presidium.) Stadsfullmäktige skola därjämte årligen vid ordinarie sammanträde i oktober månad utse sekreterare.

»Stadsfullmäktiges förhandlingar skola vara offentliga; dock må fullmäktige för visst ärende besluta, att överläggningen skall hållas inom stängda dörrar» (se 35 § kommunallagen). »Stadsfullmäktige må ej företaga ärende eller besluta däri, såvida icke flera än hälften av dem äro tillstädes» (se 19 § kommunallagen).

»Stadsfullmäktige äro skyldiga att, efter sakens beskaffenhet, antingen meddela yttrande eller fatta beslut över alla de frågor, vilka bliva av högre myndighet eller av magistraten hänskjutna till dem. Det tillkommer ock stadsfullmäktige att meddela beslut i ärenden, som av stadens nämnder blivt på grund av deras uppdrag underställda fullmäktiges prövning, ävensom i fråga, som väckts genom motion av borgarråd eller fullmäktig.» (Se 21 § kommunallagen.)

Vill stadsfullmäktig till borgarråd framställa spörsmål (interpellation) i ärende, som tillhör stadsfullmäktiges handläggning, skall detsamma, skriftligen avfattat, ingivas till stadskansliet minst fem dagar före det sammanträde, vid vilket spörsmålet är avsett att framställas. Å fullmäktige ankommer att utan föregående överläggning besluta, huruvida spörsmålet må framställas eller icke. Lämnas sådant medgivande, skall spörsmålet överlämnas till vederbörande borgarråd och av denne så snart ske kan besvaras.

För att vinna bindande kraft skola stadsfullmäktiges beslut underställas k. m:ts prövning och fastställelse, då de angå: a) avhållande eller pantförskrivning av sådan staden tillhörig fastighet, som för något dess gemensamma nytta avseende ändamål tillfallit staden genom gåva eller testamente, eller som till bestridande av något bland stadens allmänna behov blivt bestämd, ävensom överenskommelse, som medför ändring i någon stadens rättighet till sådan fastighet; b) upptagande av lån eller ingående av borgen, med vissa i författningen närmare angivna undantag; c) nya eller förhöjda avgifter å den allmänna rörelsen för begagnande av de platser, som anvisats åt densamma, eller de inrättningar, som äro gjorda till dess betjänande; d) avsättning till vissa fonder enligt lag om kommunal fondbildning. Härjämte skola reglemente för stadens kassa- och räkenskapsväsen, närmare bestämmelser om revisionen (revisionsstadga) samt instruktioner för vissa enligt specialförfattningar upprättade nämnder (självförvaltningsnämnder) fastställas av k. m:t. Dessutom skola vissa stadsfullmäktigbeslut i enlighet med specialförfattningar underställas k. m:t. Beslut, som skall underställas k. m:ts prövning, skall insändas till överståthållarämbetet, som har att överlämna handlingarna, jämte eget yttrande, till k. m:t.

Överståthållarämbetets stadfästelse erfordras för att giva gällande kraft åt beslut, vilka: a) avse viss ersättning till stadsfullmäktiges ordförande och vice ordförande samt arvode till ledamot av stadskollegiet eller nämnd för särskilt uppdrag, där beslutet ej allenast innefattar förnyande av dylikt för nästföregående år fattat, lagligen gällande beslut; b) avse utgifter, som erfordra uttaxering under längre tid än fem år; c) avse skattedifferentiering; d) avse fondmedels anbringande i visst fall eller e) avse instruktioner för stadens nämnder med vissa undantag (se 44 § kommunallagen). Dessutom skolvissa beslut enligt specialförfattningar underställas överståthållarämbetet. Vågrar överståta hållarämbetet sökt fastställelse, skall skal därtill uppgivas, och åga stadsfullmäktige i sådant fall att avgöra, huruvida frågan skall underställas k. m:ts prövning.

För beslut i stadsfullmäktige erfordras två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster, då beslutet avser: a) avhållande av fastighet eller därifrån härflytande rättighet eller inköp av fastighet, där ej avhållande eller inköpet avser genomförande av fastställd stadsplan, tomtindelning eller stomplan; b) beviljande av anslag till nytt ändamål eller behov; c) anslagshöjningar eller återupptagande av tidigare anslag, därest den allmänna kommunalskatten jämte den högsta kyrkokommunala utdebiteringen i staden överstiger vissa i lagen angivna gränser; d) beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning; e) upptagande eller förnyande av lån, därunder inbegripet ingående av borgen, eller förlängning av tiden för erhållet låns återbetalande; eller f) efterskänkande av oguldna stadsutskylder, där fråga ej är om antagande av akord; g) vissa beslut om kommunal fondbildning.

Stadsfullmäktige må icke samfällt och omedelbart befatta sig med verkställighetsåtgärder av något slag eller med förvaltning av penningar eller andra tillgångar för kommunens räkning. Förvaltning och verkställighet tillkomma, under överinseende av överståthållarämbetet och ledning av stadskollegiet, stadens nämnder (styrelser, direktioner, utskott) eller för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr utsedda personer. Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande i flertalet av dessa nämnder. Nämndernas övriga ledamöter samt suppleanter välja stadsfullmäktige bland sig eller stadens andra till fullmäktige valbara inbyggare för en tid av i regel två år. I några nämnder utses därjämte vissa ledamöter av andra myndigheter.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 1 april och 21 december 1925 utgår till ledamöter av stadens nämnder, styrelser, vissa kommittéer och delegationer m. m. ävensom till av stadsfullmäktige utsedda revisorer ersättning i form av dagtraktamente med 5 kr. för sammanträdesdag.

Beträffande traktamente till av stadsfullmäkt-

SF tige vald ledamot av fastighetstaxeringsnämnd, se sid. 38.

Förberedandet m. m. av frågor hos stadsfullmäktige samt övervakandet av beslutens verkställighet åligger stadskollegiet, som ock i öfrigt har att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter.

I syfte att åvägbringa planmässighet i utredningsarbetet samt eljest för vinnande av enhetlighet inom förvaltningen bilda borgarråden en borgarrådsberedning, i vilken gemensamma överläggningar äga rum.

Över stadsfullmäktiges beslut kunna besvär anföras hos överståthållarämbetet senast inom 14 dagar efter den dag, då stadsfullmäktiges protokoll offentligt upplästs. Besvär över stadskollegiets eller stadens nämnders beslut kunna, därest icke särskilda föreskrifter härom förefinnas i specialförfattningar, anföras hos överståthållarämbetet inom 14 dagar efter det klaganden erhöill del av beslutet. I överståthållarämbetets utslag kan ändring sökas hos k. m:t i socialdepartementet inom 30 dagar efter utslaget meddelande.

Senaste val av stadsfullmäktige (för tiden ¹⁵/₁₀ 1942—¹⁴/₁₀ 1946) ägde rum den 20 september 1942. Vid valet avgavs för hela staden sammanlagt 305,264 giltiga röster (motsvarande 69,5 % röstande av samtliga röstberättigade). De godkända valsedlarna ock de tilldelade stadsfullmäktigplatserna fördelade sig (för alla valkretsar tillsammans) på de viktigare förekommande kartell- och partibeteckningarna sålunda: partibeteckningen »Arbetarepartiet-Socialdemokraterna» 140,114 röster (46 platser), kartellbeteckningen »För Stockholms väl» 130,569 röster (45 platser), varav partibeteckningen »Högern» 83,770 röster (29 platser) och partibeteckningen »Folkpartiet» 46,795 röster (16 platser); väljarbeteckningen »Arbetarepartiet. Kommunisterna» 30,197 röster (9 platser), väljarbeteckningen »Med folket — för landet. Socialisterna» 3,814 röster (ingen plats) samt väljarbeteckningen »Arbetarelistan. Socialistiska oppositionen» 519 röster (ingen plats).

Författningar m. m. Lag 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm, med ändr. Arbetsordning för Stockholms stadsfullmäktige, antagen av SF 2 dec. 1935 (se Kfh 1941: sid. 239). Föreskrift rörande behandling av motioner, antagen av SF 19 april 1943 (Kf 1943: nr 18). Instruktion för stadskollegiet i Stockholm, fastställd av k. m:t 21 mars 1940 (Kf 1940: nr 10). Instruktion för borgarrådsberedningen i Stockholm, fastställd av k. m:t 21 mars 1940 (Kf 1940: nr 11). Lag 6 juni 1930 om proportionellt valsystem vid val inom landsting, å kommunalstämma m. m. (se Kfh 1941: sid. 187). (Se även under kommunalstyrelsen ovan samt under stadskollegiet.)

Stat år 1945. (För stadsfullmäktige m. m.) Utgifter: driftbudgeten 2,195,167 kr., dessutom förlagsmedel 10,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 158,690 kr.

Stadsfullmäktige

(för tiden 15 okt. 1942—14 okt. 1946)¹⁾.

Ordförande

(för tiden 15 okt. 1944—14 okt. 1945).

Anderson, Carl Albert, direktör (se nedan); t. »stads-huset»; mottagningstid: tisdagar 14—15 efter överenskommelse pr telefon med sekreteraren fru Elsa Höglund.

Förste vice ordförande

(för tiden 15 okt. 1944—14 okt. 1945).

Ahlén, Anders E., civilingenjör (se sid. 83).

Andre vice ordförande

(för tiden 15 okt. 1944—14 okt. 1945).

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör (se sid. 83).

Ledamöter

(efter valkrets och ordningsföljd vid valet).

Första valkretsen

(Storkyrkoförs., Katarina, Sofia och Maria Magdalena förs.).

(19 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1942 års val 56,579: socialdemokraterna 30,439 (10 pl.); högern 9,480 (3 pl.); kommunisterna 8,394 (3 pl.); folkpartiet 7,405 (3 pl.); socialisterna 646 (—); socialistiska oppositionen 205 (—); övriga 10 (—).

Sandberg, H. K. A., borgarråd. (Soc.-dem.)

Gustavson, A. V. N., målarmästare. (Hög.)

Ek, V. E., sekreterare. (Soc.-dem.)

Carlsson, f. Eriksson, B. L. V. (Brynild), fru. (Soc.-dem.)

Larsson, Yngve G. R., borgarråd. (Folkp.)

Persson, S. E., redaktör. (Komm.)

Sundin, T. W., tullpackhusförman. (Soc.-dem.)

Simonson, S. A., ombudsman. (Soc.-dem.)

Lindell, N. M. A., ombudsman. (Hög.)

Johannesson, E. G. V., direktör. (Soc.-dem.)

Hudin, A. Greta, trvåttföreståndarinna. (Soc.-dem.)

Johnsson, J. W., pastor. (Folkp.)

Svensson, G. Valborg E., redaktör. (Komm.)

Runhoff, E. F., f. d. brandmästare. (Soc.-dem.)

Samuelson, P. O., organisationschef. (Soc.-dem.)

Berghagen, R., arkitekt. (Hög.)

Anderson, Carl Albert, direktör, ordf. (Soc.-dem.)

Svedenius, C. G., prakt. läkare. (Folkp.)

Svensson, Knuth G., verktygsarbetare. (Komm.)

¹⁾ De vid valet förekommande partibeteckningar (jfr ovan), varunder resp. stadsfullmäktige valts, utmärkas på följande sätt: »Folkp.» = »Folkpartiet»; »Hög.» = »Högern»; »Komm.» = »Kommunisterna»; »Soc.-dem.» = »Socialdemokraterna».

Andra valkretsen

(Högalids, Brännkyrka och Enskede förs.).

(19 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1942 års val 55,780:
socialdemokraterna 33,309 (12 pl.); kommunisterna 8,555 (3 pl.); folkpartiet 6,630 (2 pl.); högern 6,583 (2 pl.); socialisterna 579 (—); socialistiska oppositionen 117 (—); övriga 7 (—).

Karlsson, Victor E., borgarråd. (Soc.-dem.)
Johansson, Erik G., förbundskassör. (Soc.-dem.)
Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, 2:e vice ordf. (Folkp.)
Månsson, O. P., instruktör. (Soc.-dem.)
Andersson, O. Valter, ombudsman. (Komm.)
Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru. (Soc.-dem.)
Mogård, J. A. B., kyrkoherde. (Soc.-dem.)
Ahlström, E. A., försäljningschef. (Hög.)
Eriksson, Bertil K. J., ombudsman. (Soc.-dem.)
Karlsson, Andreas, förbundsordförande.¹⁾ (Soc.-dem.)
Tomson, R. V., redaktör. (Folkp.)
Olsson, K. M. G., redaktör. (Komm.)
Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru. (Soc.-dem.)
Lindström, M. S., ingenjör. (Soc.-dem.)
Stadig, A. G., badmaskinist. (Soc.-dem.)
Hagström, f. Svensson, Anna M., riksstudieledare. (Hög.)
Silverbäck-Göransson, Greta G., fru. (Soc.-dem.)
Tiderman, G. E. F., murare. (Komm.)
Eriksson, Arthur W., montör. (Soc.-dem.)

Tredje valkretsen

(St: Görans och Bromma förs.).

(19 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1942 års val 59,389:
socialdemokraterna 28,412 (9 pl.); högern 15,023 (5 pl.); folkpartiet 9,270 (3 pl.); kommunisterna 5,905 (2 pl.); socialisterna 626 (—); socialistiska oppositionen 144 (—); övriga 9 (—).

Höglund, C. Z. K., borgarråd. (Soc.-dem.)
Ljungqvist, G. N., försäkringsdirektör. (Hög.)
Bengtsson, O. F., ombudsman.²⁾ (Soc.-dem.)
Twengström, A. J., förste aktuarie. (Folkp.)
Johansson-Visborg, Anna S., fru. (Soc.-dem.)
Stryman, G. A., verkst. direktör. (Hög.)
Nyqvist, S. G. B., ombudsman. (Soc.-dem.)
Ahlén, Anders E., civilingenjör, 1:e vice ordf. (Hög.)
Eurén, A. R., expeditör.³⁾ (Komm.)
Ljung, A. J. H., metallarbetare. Soc.-dem.)
Cedergren, f. Bernadotte af Wisborg, Elsa V., fru. (Folkp.)

¹⁾ Efterträdde år 1944 Pettersson, E. J. H.
— ²⁾ Efterträdde år 1943 Karlsson, K. G. Hjalmar.
— ³⁾ Efterträdde år 1945 Linderot, S. H.

Jonsson, f. Lundqvist, Clary H., fru.¹⁾ (Soc.-dem.)
Beijer, f. Jansson, G. L. M. (Gunda), fru. (Soc.-dem.)

Montelius, G. H., aktuarie. (Hög.)
Wide, E. E., folkskollärare. (Soc.-dem.)
Frank, P. W., verkst. direktör. (Folkp.)
Åstrand, N., ombudsman. (Soc.-dem.)
Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru. (Hög.)
Öhman, L. Gunnar, sekreterare. (Komm.)

Fjärde valkretsen

(Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus förs.).

(22 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1942 års val 68,472:
socialdemokraterna 28,453 (9 pl.); högern 21,666 (8 pl.); folkpartiet 12,677 (4 pl.); kommunisterna 4,725 (1 pl.); socialisterna 893 (—); socialistiska oppositionen 40 (—); övriga 18 (—).

Öman, Ivar, borgarråd. (Hög.)
Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru. (Soc.-dem.)
Niklasen, D., grosshandlare. (Folkp.)
Wahlbär, J., annonschef. (Soc.-dem.)
Ahlbin, G. H. G., redaktör. (Hög.)
Hermansson, K. Ture E., vaktmästare. (Soc.-dem.)
Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola. (Hög.)
Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru. (Soc.-dem.)
Daelander, f. Sjöstrand, A. Elisabeth, förste post-assistent. (Folkp.)
Lund, B. A., komminister. (Hög.)
Henriksson, T. H., syssloman. (Soc.-dem.)
Hultell, f. Radhe, E. Mary E., första kontorsbiträde. (Hög.)
Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska. (Soc.-dem.)
Werner, E. H. Hj., ombudsman.²⁾ (Komm.)
Thorell, G. M., prakt. läkare. (Folkp.)
Törnqvist, J. E., justerare. (Soc.-dem.)
Lundmark, B. G., köpman. (Hög.)
Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sät-tariinna. (Soc.-dem.)
Höjer, Gerda, sekreterare. (Folkp.)
Robinson, S. N. A., typograf. (Soc.-dem.)
Ekdahl, H. O. S., postmästare. (Hög.)
Kjellström, f. Sohlman, Rut, fru. (Hög.)

Femte valkretsen

(Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.).

(21 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1942 års val 65,044:
högern 31,018 (11 pl.); socialdemokraterna 19,501

¹⁾ Efterträdde år 1945 Malmberg, G. E. —
²⁾ Efterträdde år 1945 Johansson, K. Gustav.

SF (6 pl.); folkpartiet 10,813 (4 pl.); kommunis-
terna 2,618 (—); socialisterna 1,070 (—); so-
cialistiska oppositionen 13 (—); övriga 11 (—).

Göransson, K. Harald, borgarråd. (Hög.)
Åkerman, O. M. J., civilingenjör. (Hög.)
Larsson, Oscar E., borgarråd. (Soc.-dem.)
Mårtens, G. H. M., direktör. (Folkp.)
Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru. (Hög.)
Anderson, Knut Hj., tjänsteman. (Soc.-dem.)
Hassler, N. H. Å., professor. (Hög.)
Ossbahr, C. P., protokollssekreterare. (Hög.)
Adamsson, H., ombudsman. (Soc.-dem.)
Göransson, Hardy P., överdirektör. (Folkp.)
Björlin, O. S., prakt. läkare. (Hög.)
Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru.
(Soc.-dem.)
Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare. (Hög.)
Herlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman. (Hög.)
Alm, f. Wohlin, Ulla G., redaktör. (Soc.-dem.)
Sörenson, J., förbundssekreterare. (Folkp.)
Carlberg, B. C., överingenjör. (Hög.)
Strandberg, E. A., ombudsman. (Soc.-dem.)
Froste, f. Melander, Margit S., fru. (Hög.)
Grandien, A., redaktör. (Hög.)
Kollberg, f. Lagerheim-Lager, Gurli M., fru.
(Folkp.)

*Alfabetisk förteckning över stads-
fullmäktige jämte uppgift om deras
tjänstgöringstid.¹⁾*

Adamsson, H., ombudsman. (V; soc.-dem.)
1931.
Ahlbin, G. H. G., redaktör. (IV; hög.) 1919—
1923, 1927.
Ahlén, Anders E., civilingenjör, 1:e vice ordf.
(III; hög.) 1938.
Ahlström, E. A., försäljningschef. (II; hög.)
1931—1935, 1942.
Alm, f. Wohlin, Ulla G., redaktör. (V; soc.-
dem.) 1942.
Anderson, Carl Albert, direktör, ordf. (I; soc.-
dem.) 1938.
Anderson, Knut Hj., tjänsteman. (V; soc.-dem.)
1923.
Andersson, O. Valter, ombudsman. (II; komm.)
1935.
Beijer, f. Jansson, G. L. M. (Gunda), fru. (III;
soc.-dem.) 1942.

¹⁾ Årtal, resp. sist angivet årtal, anger bör-
jan av nuvarande tjänstgöringstid. För person,
som vid särskild röstsammanräkning på grund
av avgång utsetts till stadsfullmäktige, anges
datum för ifrågakvarande röstsammanräkning. Då
datum icke är angivet, har tjänstgöringstiden bör-
jat, före år 1936 den 1 april (resp. slutat den
31 mars), fr. o. m. år 1938 den 1 okt. och
fr. o. m. år 1942 den 15 okt. Den romerska
siffran anger, inom vilken valkrets vederbörande
valts för innevarande valperiod; ang. parti(frak-
tions)beteckningarna, se not sid. 82.

Bengtsson, O. F., ombudsman. (III; soc.-dem.)
1940 ^{11/5}—1942, 1943 ^{14/10}.
Berghagen, R., arkitekt. (I; hög.) 1942.
Björlin, O. S., prakt. läkare. (V; hög.) 1935.
Carlberg, B. C., överingenjör. (V; hög.) 1942.
Carlsson, f. Eriksson, B. L. V. (Brynild), fru.
(I; soc.-dem.) 1942.
Carlsson, se även Karlsson.
Cedergren, f. Bernadotte af Wisborg, Elsa V.,
fru. (III; folkp.) 1942.
Daellander, f. Sjöstrand, A. Elisabeth, förste post-
assistent. (IV; folkp.) 1942.
Ek, V. E., sekreterare. (I; soc.-dem.) 1925 ^{4/12}.
Ekdahl, H. O. S., postmästare. (IV; hög.) 1942.
Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare. (V; hög.)
1938.
Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru. (II; soc.-
dem.) 1938.
Eriksson, Arthur W., montör. (II; soc.-dem.)
1942.
Eriksson, Bertil K. J., ombudsman. (II; soc.-
dem.) 1931.
Eurén, A. R., expeditör. (III; komm.) 1945 ^{20/1}.
Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru. (V;
hög.) 1942.
Frank, P. W., verkst. direktör. (III; folkp.) 1942.
Froste, f. Melander, Margit S., fru. (V; hög.) 1942.
Grandien, A., redaktör. (V; hög.) 1942.
Gustavson, A. V. N., målarmästare. (I; hög.)
1935.
Göransson, Hardy P., överdirektör. (V; folkp.)
1942.
Göransson, K. Harald, borgarråd. (V; hög.)
1942.
Göransson, se även Silverbäck-Göransson.
Hagström, f. Svensson, Anna M., riksstudiedare.
(II; hög.) 1942.
Hassler, N. H. Å., professor. (V; hög.) 1931
—1935, 1938.
Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska
mellanskola. (IV; hög.) 1927 ^{11/2}.
Henriksson, T. H., syssloman (IV; soc.-dem.)
1938.
Herlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman. (V;
hög.) 1938.
Hermansson, K. Ture E., vaktmästare. (IV; soc.-
dem.) 1931.
Hudin, A. Greta, tvättföreståndarinna. (I; soc.-
dem.) 1942.
Hultell, f. Radhe, E. Mary E., förste kontors-
biträde. (IV; hög.) 1942.
Höglund, C. Z. K., borgarråd. (III; soc.-dem.)
1913—1916 ^{3/5}, 1927.
Höjer, Gerda, sekreterare. (IV; folkp.) 1938.
Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru. (IV; soc.-
dem.) 1938.
Johannesson, E. G. V., direktör. (I; soc.-dem.)
1938.
Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sätтарinna.
(IV; soc.-dem.) 1938.

Johansson, Erik G., förbundskassör. (II; soc.-dem.) 1923.

Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru. (V; soc.-dem.) 1938.

Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska. (IV; soc.-dem.) 1938.

Johansson-Visborg, Anna S., fru. (III; soc.-dem.) 1916 ^{19/12}.

Jonsson, f. Lundqvist, Clary H., fru. (III; soc.-dem.) 1945 ^{20/4}.

Johnsson, J. W., pastor. (I; folkp.) 1942.

Karlsson, Andreas, förbundsordförande. (II; soc.-dem.) 1944 ^{11/11}.

Karlsson, Wictor E., borgarråd. (II; soc.-dem.) 1911.

Karlsson, se även Carlsson.

Kjellström, f. Sohlman, Rut, fru. (IV; hög.) 1942.

Kollberg, f. Lagerheim-Lager, Gurli M., fru. (V; folkp.) 1942.

Larsson, Oscar E., borgarråd. (V; soc.-dem.) 1912.

Larsson, Yngve G. R., borgarråd. (I; folkp.) 1935.

Larsson, se även Wedberg-Larsson.

Lindell, N. M. A., ombudsman. (I; hög.) 1942.

Lindström, M. S., ingenjör. (II; soc.-dem.) 1942.

Ljung, A. J. H., metallarbetare. (III; soc.-dem.) 1932 ^{7/10}.

Ljungqvist, G. N., försäkringsdirektör. (III; hög.) 1942.

Lund, B. A., komminister. (IV; hög.) 1942.

Lundmark, B. G., köpman. (IV; hög.) 1942.

Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru. (III; hög.) 1942.

Mogård, J. A. B., kyrkoherde. (II; soc.-dem.) 1938.

Montelius, G. H., aktuarie. (III; hög.) 1942.

Månsson, O. P., instruktör. (II; soc.-dem.) 1923.

Mårtens, G. H. M., direktör. (V; folkp.) 1935.

Niklason, D., grosshandlare. (IV; folkp.) 1935.

Nygqvist, S. G. B., ombudsman. (III; soc.-dem.) 1931.

Olsson, K. M. G., redaktör. (II; komm.) 1942.

Ossbahr, C. P., protokollssekreterare. (V; hög.) 1927.

Persson, S. E., redaktör. (I; komm.) 1938.

Robinson, S. N. A., typograf. (IV; soc.-dem.) 1942.

Runhoff, E. F., f. d. brandmästare. (I; soc.-dem.) 1935.

Samuelson, P. O., organisationschef. (I; soc.-dem.) 1927.

Sandberg, H. K. A., borgarråd. (I; soc.-dem.) 1910.

Silverbäck-Göransson, Greta G., fru. (II; soc.-dem.) 1942.

Simonson, S. A., ombudsman. (I; soc.-dem.) 1915—1919, 1935.

Stadig, A. G., badmaskinist. (II; soc.-dem.) 1942.

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, 2:e vice ordf. (II; folkp.) 1935.

Strandberg, E. A., ombudsman. (V; soc.-dem.) 1942.

Styrman, G. A., verkst. direktör. (III; hög.) 1926 ^{21/5}—1931, 1935.

Sundin, T. W., tullpackhusförman. (I; soc.-dem.) 1931.

Svedenius, C. G., prakt. läkare. (I; folkp.) 1935.

Svensson, G. Valborg E., redaktör. (I; komm.) 1942.

Svensson, Knuth G., verktygsarbetare. (I; komm.) 1942.

Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru. (IV; soc.-dem.) 1938.

Sörenson, J., förbundssekreterare. (V; folkp.) 1942.

Thorell, G. M., prakt. läkare. (IV; folkp.) 1935.

Tiderman, G. E. F., murare. (II; komm.) 1942.

Tomson, R. V., redaktör. (II; folkp.) 1941 ^{7/6}.

Twengström, A. J., förste aktuarie. (III; folkp.) 1923—1931, 1938.

Törnqvist, J. E., justerare. (IV; soc.-dem.) 1938.

Wahlbärj, J., annonschef. (IV; soc.-dem.) 1938.

Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru. (II; soc.-dem.) 1942.

Werner, E. H. Hj., ombudsman. (IV; komm.) 1945 ^{20/1}.

Wide, E. E., folkskollärare. (III; soc.-dem.) 1938.

Visborg, se Johansson-Visborg.

Åkerman, O. M. J., civilingenjör. (V; hög.) 1938.

Åstrand, N., ombudsman. (III; soc.-dem.) 1938.

Öhman, L. Gunnar, sekreterare. (III; komm.) 1942.

Öman, Ivar, borgarråd. (IV; hög.) 1931.

Sekreterare

(stadssekreterare).

Löfquist, T. H. F. (se under stadskansliet).

Beträffande stadskansliet i övrigt, se under stadskollegiet, sid. 93.

Stadsfullmäktiges valkommitté.

Enligt § 16 arbetsordningen för stadsfullmäktige utse fullmäktige vid tjänstgöringsårets första sammanträde en valkommitté med uppdrag att upprätta och till fullmäktige ingiva förslag till de under tjänstgöringsåret ävensom vid nästföljande års första sammanträde förekommande val med undantag av dels val av presidium, dels ock val av borgarråd, stadskollegiets ledamöter och stadsfullmäktiges sekreterare.

Valkommittén består av nio ledamöter jämte lika många suppleanter. Om så äskas av behörigt antal väljande, skall vid valet proportionellt valsätt användas. (Se kommunallagen 26 § 1 mom.)

Valkommittén väljer inom sig ordförande och vice ordförande.

SE

Då val, som tillhör kommitténs behandling, skall hos fullmäktige företagas, skall stadskansliet i god tid förut härom underrätta kommittén. Valkommitténs förslag jämte skiljaktiga meningar, där sådana förekommit, överlämnas till stadsfullmäktige i form av tryckta valsedlar och må ej åtföljas av annat yttrande. Valsedlarna skola vara enkla, slutna och fria från all tvekyldighet i fråga om personernas namn ävensom från oriktighet i avseende å deras antal. Om valsedlar vid proportionella val gälla särskilda bestämmelser. Valsedlarna utdelas till fullmäktige.

Senaste val ägde rum den 16 oktober 1944 (utan användande av proportionellt valsätt) för tiden till den 15 oktober 1945.

Ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, ordf.
Nygqvist, S. G. B., ombudsman.
Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru.
Simonson, S. A., ombudsman.
Stadig, A. G., badmaskinist.
Gustavson, A. V. N., målarmästare, vice ordf.
Twengström, A. J., förste aktuarie.
Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola.
Herlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman.

Suppleanter.

Hermansson, K. Ture E., vaktmästare.
Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska.
Robinson, S. N. A., typograf.
Silverbäck-Göransson, Greta G., fru.
Kollberg, f. Lagerheim-Lager, Gurli M., fru.
Åkerman, O. M. J., civilingenjör.
Montellus, G. H., aktuarie.
Tomson, R. V., redaktör.
Öhman, L. G., sekreterare.

Sekreterare (900 kr.).

Bergström, H., registrator.

Stadsfullmäktiges kommitté för utskännings- och utminuteringsärenden.

(Utskänningskommittén.)

Stadskansliet, stadshuset, 1 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); kommitténs ordförande träffas i stadshuset (rådsvåningen) torsdagar kl. 17—18.

Enligt 8 och 13 §§ k. förordningen den 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka skall stadsfullmäktiges yttrande inhämtas över ansökningar om tillstånd till utminuterung eller utskänkning av pilsnerdricka. Enligt 3 kap. 11 § k. förordningen den 18 juni 1937 ang. försäljning av rusdrycker skall stadsfullmäktiges yttrande inhämtas över ansökan om tillstånd

till tillfällig utskänkning av rusdrycker. Fullmäktige äga, efter hörande av kommunens nykterhetsnämnd, uppdraga åt särskilt utsedda personer att i fullmäktiges ställe avgiva yttranden över ansökningar om tillstånd till tillfällig utskänkning. Dessutom skall enligt 3 kap. 9 § samma förordning överståthållarämbetet inhämta yttrande av fullmäktige över ansökan av systembolag om tillstånd till årsutskänkning och enligt 5 kap. 4 § samma förordning över ansökan om förlängd utskänkningstid. Enligt 5 kap. 10 § samma förordning må ej heller ombyte av utskänningsställe ske utan samtycke av den myndighet, som meddelat tillstånd till utskänkningen, och skall dessförinnan yttrande inhämtas från dem, som blivit hörda över tillståndsansökningen. För preliminär beredning av dylika ärenden tillsätta stadsfullmäktige för ett år i sänder en särskild kommitté. Då så äskas av behörigt antal väljande, skall vid valet proportionellt valsätt användas. För sin verksamhet hava kommittéledamöterna sinsemellan uppdelat staden så, att var och en av dem har sitt särskilda distrikt (se nedan). Kommittén har anställt en inspektör, som biträder kommittén med inspektioner, värderingar av kaféerörelser m. m.

Stadsfullmäktige utsågo den 4 december 1944, utan användande av proportionellt valsätt, nio ledamöter i kommittén för år 1945.

Ledamöter.

Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm. (inspekterar åttonde polisvakt-distriktet).
Anderson, Knut Hj., tjänsteman, stadsfullm., ordf. (inspekterar sjunde polisvakt-distriktet).
Ekendahl, f. Petersson, Sigrid H. E., ombudsman (inspekterar fjärde polisvakt-distriktet).
Ferm, A. V., snickare (inspekterar femte polisvakt-distriktet med undantag av trakten öster om Drottning- och Norrtullsgatorna).
Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm., vice ordf. (inspekterar första polisvakt-distriktet samt Maria Magdalena församling av andra polisvakt-distriktet).
Holm, K. I., järnarbetare (inspekterar tredje polisvakt-distriktet).
Lindqvist, G. R., redaktör (inspekterar sjätte polisvakt-distriktet samt Enskede församling).
Svensson, G. Valborg E., redaktör, stadsfullm. (inspekterar andra polisvakt-distriktet utom Maria Magdalena församling och tionde polisvakt-distriktet utom Enskede församling).
Tomson, R. V., redaktör, stadsfullm. (inspekterar nionde polisvakt-distriktet och av femte polisvakt-distriktet trakten öster om Drottning- och Norrtullsgatorna).

Sekreterare och inspektör

(1,620 + 2,400 kr.).

Schlytern, C. H., f. d. kansliordf.

Stadsfullmäktiges kansli.

Se stadskansliet (sid. 93).

Sammanslutningar bland stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges diskussionsklubb.

Klubben, vars stadgar antogs den 28 mars 1891, 29 september 1892 och 29 januari 1898, har till ändamål att sammanföra ledamöter av stadsfullmäktige till ömsesidigt tankeutbyte samt att medelst diskussioner rörande kommunala frågor utreda och skärskåda dessa från olika synpunkter, särskilt till gagn och ledning för de stadsfullmäktige, vilka icke äro ledamöter av nämnder och styrelser. Klubbens angelägenheter handhavas av en styrelse.

Styrelse.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, ordf.; **Hassler**, N. H. Å., professor, vice ordf.; **Samuelson**, P. O., organisationschef; **Steenberg**, K. J. E., folkskolinspektör, sekr. och kassaförv.; **Söderström**, f. Hagberg, Vera M., fru.

Arbetarepartiets stadsfullmäktigegrupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 46.

Styrelse.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, vice ordf.; **Höglund**, C. Z. K., borgarråd, ordf.; **Johannesson**, E. G. V., direktör, vice sekr.; **Johansson**, f. Myhrström, Elin M. K., sätтарinna; **Lindström**, M. S., ingenjör; **Nyqvist**, S. G. B., ombudsman, sekr.; **Samuelson**, P. O., organisationschef.

Suppleanter: **Carlsson**, f. Eriksson, B. L. V. (Brynhild), fru; **Ljung**, A. J. H., metallarbetare; **Åstrand**, N. ombudsman.

Medlemmar.

Adamsson, H., ombudsman; **Alm**, f. Wohlin, Ulla G., redaktör; **Anderson**, Carl Albert, direktör; **Anderson**, Knut Hj., tjänsteman;

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Arbetarepartiet-Socialdemokraterna» (jfr sid. 82 ff.).

Beijer, f. Jansson, G. L. M. (Gunda), fru; **Bengtsson**, O. F., ombudsman; **Carlsson**, f. Eriksson, B. L. V. (Brynhild), fru; **Ek**, V. E., sekreterare; **Engzelius**, f. Hansson, Ester K., fru; **Eriksson**, Arthur W., montör; **Eriksson**, Bertil K. J., ombudsman; **Henriksson**, T. H., syssloman; **Hermansson**, K. Ture E., vaktmästare; **Hudin**, A. Greta, tvättföreståndarinna; **Höglund**, C. Z. K., borgarråd; **Höjer**, f. Dahl, T. Signe E., fru; **Johannesson**, E. G. V., direktör; **Johansson**, f. Myhrström, Elin M. K., sätтарinna; **Johansson**, Erik G., förbundskassör; **Johansson**, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru; **Johansson**, Lilly E. E., fabriksarbeterska; **Johansson-Visborg**, Anna S., fru; **Jonsson**, f. Lundqvist, Clary H., fru; **Karlsson**, Andreas, förbundsordförande; **Karlsson**, Victor E., borgarråd; **Larsson**, Oscar E., borgarråd; **Lindström**, M. S., ingenjör; **Ljung**, A. J. H., metallarbetare; **Mogård**, J. A. B., kyrkoherde; **Månsson**, O. P., instruktör; **Nyqvist**, S. G. B., ombudsman; **Robinson**, S. N. A., typograf; **Runhoff**, E. F., f. d. brandmästare; **Samuelson**, P. O., organisationschef; **Sandberg**, H. K. A., borgarråd; **Silverbäck-Görransson**, Greta G., fru; **Simonson**, S. A., ombudsman; **Stadig**, A. G., badmaskinist; **Strandberg**, E. A., ombudsman; **Sundin**, T. W., tullpackhusförmän; **Söderström**, f. Hagberg, Vera M., fru; **Törnqvist**, J. E., justerare; **Wahlbärj**, J., annonschef; **Wedberg-Larsson**, A. A. Elvira, fru; **Wide**, E. E., folkskollärare; **Åstrand**, N., ombudsman.

Stadsfullmäktiges högergrupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 29.

Styrelse.

Ahlström, E. A., försäljningschef, sekr.; **Ewerlöf**, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru; **Hassler**, N. H. Å., professor, ordf.; **Herlitz**, Ingeborg, försäkringstjänsteman; **Styrman**, G. A., verkst. direktör, vice ordf.

Bitr. sekreterare: **Hedén**, S. B., ombudsman.

Medlemmar.

Ahlbin, G. H. G., redaktör; **Ahlén**, Anders E., civilingenjör; **Ahlström**, E. A., försäljningschef; **Berghagen**, R., arkitekt; **Björlin**, O. S., prakt. läkare; **Carlberg**, B. C., överingenjör; **Ekdahl**, H. O. S., postmästare; **Ekholm**, O. G. A., manufakturhandlare; **Ewerlöf**, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru; **Froste**, f. Melander, Margit S., fru; **Grandien**, A., redaktör; **Gustavson**, A. V. N., målarmästare; **Görransson**, K.

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Högern» (jfr sid. 82 ff.).

SF

Harald, borgarråd; **Hagström**, f. Svensson, Anna M., riksstudieledare; **Hassler**, N. H. Å., professor; **Hedelius**, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola; **Herlitz**, Ingeborg, försäkringstjänsteman; **Hultell**, f. Radhe, E. Mary E., första kontorsbiträde; **Kjellström**, f. Sohlman, Rut, fru; **Lindell**, N. M. A., ombudsman; **Ljungqvist**, G. N., försäkringsdirektör; **Lund**, B. A., komminister; **Lundmark**, B. G., köpman; **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa, fru; **Montelius**, G. H., aktuarie; **Ossbahr**, C. P., protokollssekreterare; **Styrman**, G. A., verkst. direktör; **Åkerman**, O. M. J., civilingenjör; **Öman**, Ivar, borgarråd.

Folkpartiets stadsfullmäktigegrupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 16.

Styrelse.

Johnsson, J. W., pastor, vice ordf.; **Kollberg**, f. Lagerheim-Lager, Gurli M., fru, sekr. och kassör; **Mårtens**, G. H. M., direktör, ordf.; **Tomson**, R. V., redaktör.

Medlemmar.

Cedergren, f. Bernadotte af Wisborg, Elsa V., fru; **Daelander**, f. Sjöstrand, A. Elisabeth, förste

postassistent; **Frank**, P. W., verkst. direktör; **Göransson**, Hardy P., överdirektör; **Höjer**, Gerda, sekreterare; **Johnsson**, J. W., pastor; **Kollberg**, f. Lagerheim-Lager, Gurli M., fru; **Larsson**, Yngve G. R., borgarråd; **Mårtens**, G. H. M., direktör; **Niklason**, D., grosshandlare; **Steenberg**, K. J. E., folkskolinspektör; **Svedenius**, C. G., prakt. läkare; **Sörenson**, J., förbundssekreterare; **Thorell**, G. M., prakt. läkare; **Tomson**, R. V., redaktör; **Twengström**, A. J., förste aktuarie.

Kommunistiska stadsfullmäktigegruppen.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 9.

Styrelse.

Andersson, O. Valter, ombudsman, vice ordf.; **Persson**, S. E., redaktör, ordf.; **Olsson**, K. M. G., redaktör, sekr.

Medlemmar.

Andersson, O. Valter, ombudsman; **Eurén**, A. R., expeditör; **Olsson**, K. M. G., redaktör; **Persson**, S. E., redaktör; **Svensson**, G. Valborg E., redaktör; **Svensson**, Knuth G., verktygsarbetare; **Tiderman**, G. E. F., murare; **Werner**, E. H. H., ombudsman; **Öhman**, L. Gunnar, sekreterare.

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Folkpartiet» (jfr sid. 82 ff.).

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under väljarbeteckningen »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (jfr sid. 82 ff.).

Stadskollegiet i Stockholm

och i samband därmed stående institutioner.

Stadskollegiet.

Stadshuset, 1 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); t. »stadshuset».

*Expedition: se nedan under stadskansliet.
(Ang. borgarrådens mottagningar,
se sid. 92.)*

*Stadskollegiet sammanträder i regel varje
torsdag (resp. närmast föregående
helgfria dag) kl. 15.30.*

I anslutning till betänkande (Bih. 1939: nr 5), avgivet av den kommunala omorganisationskommittén den 28 februari 1939, framlade stadskollegiet (Utl. 1939: nr 210) förslag angående omorganisation av kommunalförvaltningen, vilket förslag i princip godkändes av stadsfullmäktige den 15 juni 1939. Samtidigt uppdrog stadsfullmäktige åt kollegiet att föranstalta om de vidare utredningar och förslag till författningar, som omorganisationens genomförande förutsatte. Den 20 december 1939 beslöt stadsfullmäktige godkänna de i enlighet härmed uppgjorda förslagen till ändring i vissa delar av lagen om kommunalstyrelse i Stockholm m. m. samt förslag till instruktioner för stadskollegiet och borgarrädsberedningen (Utl. 1939: nr 569). Med föranledande härav utfärdades den 21 mars 1940 lag angående ändring i vissa delar av lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm. Samma dag fastställde k. m:t instruktionerna för stadskollegiet och den nytilkomna borgarrädsberedningen. Den sålunda genomförda omorganisationen av kommunalstyrelsen berörde i huvudsak den centrala stadsförvaltningen, för vars nuvarande utformning redogöres nedan under stadskollegiet och borgarrädsberedningen. Beträffande den förutvarande organisationen, se kommunalkalendern för år 1940.

Stadskollegiet har till uppgift att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter. Kollegiet åligger för sådant ändamål att med uppmärksamhet följa förvaltningen i alla dess grenar, att utan tidsutdräkt göra de framställningar och förslag hos fullmäktige eller vidtaga de åtgärder i övrigt, som härvid befinnas påkallade, att tillse, det ärenden, i vilka fullmäktige skola meddela utlåtanden eller beslut, varda underkastade erforderlig utredning,

ävensom bereda och avgiva yttrande i dylika ärenden, samt att övervaka verkställigheten av fullmäktiges beslut. Kollegiet äger att från stadens nämnder, beredningar eller tjänstemän infordra de yttranden och upplysningar, som för ärendenas utredande äro av nöden, ävensom att hos överståthållarämbetet omedelbart göra framställning om upplysningars infordrande från ämbetsmyndigheter. I alla viktigare ekonomiska ärenden, särskilt beträffande förvärfv eller avyttring av fast egendom samt nämndernas förslag till inkomst- och utgiftsstat, skall drätselnämndens yttrande inhämtas. Varje kollegiets utlåtande skall jämte däriifrån skiljaktiga meningar befordras till trycket i fortlöpande nummerordning för året (Stadskollegiets utlåtanden och memorial) samt ett exemplar därav överlämnas till envar av stadsfullmäktige. Kollegiet äger därjämte att låta såsom bilagor trycka sådana till ärendena hörande handlingar, som anses böra komma till stadsfullmäktiges kännedom (Bihang till stadskollegiets utlåtanden och memorial). En kortfattad uppgift om stadsfullmäktiges i anledning av stadskollegiets utlåtanden fattade beslut (vilka för övrigt återfinnas i fullmäktiges tryckta protokoll) skall särskilt befordras till trycket och vidfogas årets utlåtanden.

Stadskollegiet har vidare att årligen utse ledamöter och suppleanter i besvärsnämnden (se sid. 97) samt i vissa andra institutioner.

Stadsfullmäktige välja årligen vid ordinarie sammanträdet i oktober månad för tiden intill nästa val bland sig stadskollegiet, vilket består av tolv ledamöter jämte lika många ersättare för dem. Därest så äskas av behörigt antal väljande, skall vid valet proportionellt valsätt användas. (Se kommunallagen 26 § 1 mom.) Stadsfullmäktig, som innehar borgarrädsbefattning, må icke vara ledamot av stadskollegiet eller ersättare för sådan. Har ledamot anmält förfall till kollegiets sammanträde, skall ersättare kallas att tjänstgöra vid sammanträdet. Avgår ledamot, skall ersättare i hans ställe inträda i kollegiet.

Ordförande och vice ordförande i kollegiet väljas av stadsfullmäktige bland kollegiets ledamöter likaledes vid ordinarie sammanträdet i oktober månad. Till sådan befattning må icke utses ordföranden eller någon av vice ordförandena i stadsfullmäktige. Fullmäktiges ordförande och

SK

vice ordförande äga dock, även om de icke äro ledamöter av stadskollegiet, övervara kollegiets sammanträden och deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Enahanda rätt tillkommer ock överståthållaren eller vid hinder för honom underståthållaren. Stadskollegiets ordförande tillkommer att å kollegiets vägnar ha inseeende över förvaltningen av stadens angelägenheter. För fullgörande av sitt uppdrag äger han infordra yttranden och upplysningar från stadens nämnder, beredningar och tjänstemän. Han handlägger ärenden rörande ordningen vid stadskollegiets sammanträden och upprättande av föredragningslistor för dessa samt övar inseeende över arbetets gång inom kollegiet. Ordföranden åtnjuter i denna sin egenskap årsarvode, som bestämmes av stadsfullmäktige.

De ärenden, som ankomma på stadskollegiets handläggning, föredragas i kollegiet av borgarråd, där ej annan ordning beslutes för visst ärendes föredragning. Borgarråden skola närvara vid stadskollegiets sammanträden och äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Beträffande borgarråden i övrigt, se nedan.

Stadskollegiet sammanträder i regel, där ej annat föranledes, varje torsdag eller, om denna är helgdag, närmast föregående helgfria dag.

Stadskollegiet biträdes vid fullgörandet av sina uppgifter av stadskansliet (se sid. 93), där chefskapet utövas av borgarrådsberedningens ordförande. Som stadskollegiets sekreterare tjänstgör stadssekreteraren. Under stadskollegiet lyder, jämte stadskansliet, statistiska kontoret.

Stadsfullmäktiges val av stadskollegium jämte ersättare, för tiden 15 oktober 1944—14 oktober 1945, ägde rum den 16 oktober 1944.

Författningar. Arbetsordning för Stockholms stadsfullmäktige, antagen av SF 2 dec. 1935 (Kf 1935: nr 56). Instruktion för stadskollegiet i Stockholm, fastställd av k. m:t 21 mars 1940 (Kf 1940: nr 10). Instruktion för borgarrådsberedningen, fastställd av k. m:t 21 mars 1940 (Kf 1940: nr 11). Instruktion för Stockholms stadskansli, fastställd av stadskollegiet 12 sept. 1940, med ändr. (Kf 1942: nr 71). Lag 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm, med ändr. Rotelindelning beträffande stadens nämnder, styrelser m. m., fastställd av stadskollegiet 17 okt. 1940 (Kf 1940: nr 32). Bestämmelser rörande tjänste- och familjepension för borgarråd, antagna av SF 17 dec. 1937 (Kf 1937: nr 49). Reglemente ang. tjänste- och familjepension för borgarråd, fastställt av ÖA 5 aug. 1940 (Kf 1940: nr 82). Borgarråds avlöning under tjänstledighet på grund av sjukdom eller eljest, SF:s beslut 16 juni 1941 (Kf 1941: nr 23). Bestämmelser rörande arvode åt stadskollegiets ordförande [och vice ordförande] 28 juni 1940 (Utl. 1940: nr 243).

Stat år 1945. (För stadsfullmäktige m. m.) Utgifter: driftbudgeten 2,195,167 kr., dessutom förlagsmedel 10,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 158,690 kr.

Stadskollegiet.¹⁾

Ordförande

(arvode: 12,000 kr. utan rörligt tillägg).

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman; t. »stads-huset»; mottagningstid: efter överenskommelse 11—12 alla vardagar utom lördagar och dag före helgdag.

Vice ordförande.

Hassler, N. H. Å., professor.

Övriga ledamöter.

Johansson-Visborg, Anna S., fru.
Mårtens, G. H. M., direktör.
Samuelson, P. O., organisationschef.
Ahlin, G. H. G., redaktör.
Wahlbär, J., annonschef.
Styrman, G. A., verkst. direktör.
Olsson, K. M. G., redaktör.
Anderson, Knut Hj., tjänsteman.
Twengström, A. J., förste aktuarie.
Johansson, Erik G., förbundskassör.

Ersättare.

Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru.
Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru.
Wide, E. E., folkskollärare.
Höjer, Gerda, sekreterare.
Johannesson, E. G. V., direktör.
Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare.
Grandien, A., redaktör.
Göransson, Hardy P., överdirektör.
Lindström, M. S., ingenjör.
Öhman, L. Gunnar, sekreterare.
Alm, f. Wohlin, Ulla G., redaktör.
Ljung, A. J. H., metallarbetare.

Sekreterare.

Löfquist, T. H. F., tf. stadssekreterare (se sid. 94).

Sekreterare hos stadskollegiets ordförande (7,692 kr.).

Dahlström, A. H.

Beträffande stadskollegiets övriga funktionärer, se nedan under stadskansliet.

Borgarrådsberedningen.

Borgarrådsberedningen sammanträder i regel fredagar kl. 14.

Stadsfullmäktige välja vid ordinarie sammanträdet i oktober månad det år, då val av stads-

¹⁾ Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 16 okt. 1944 valdes ledamöter och ersättare i stadskollegiet i här upptagen ordning.

fullmäktige ägt rum, minst fyra och högst åtta borgarråd för en tid av fyra år (jfr nedan). Till borgarråd må allenast utses personer med synnerlig insikt och erfarenhet i kommunala förvaltningsfrågor eller eljest i allmänna värv. Vid val av borgarråd skall, där så äskas eller omröstning begäres, anställas särskilt val av varje borgarråd.

Borgarråd åligger att i enlighet med den rotelindelning, som av stadskollegiet fastställs, i kollegiet föredraga de ärenden, vilka på kollegiets handläggning ankomma. Borgarråd äger utan föregående föredragning i stadskollegiet från vederbörande nämnder, beredningar och tjänstemän infordra de upplysningar och yttranden, som för beredning av ärenden, hörande till hans arbetsområde, finnas erforderliga. Borgarråden också närvara vid stadskollegiets sammanträden och äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Till vinnande av enhetlighet i förvaltningen samt för åvägabringande av planmässighet i utredningsarbetet bilda borgarråden *borgarrådsberedningen*, i vilken gemensamma överläggningar äga rum. Därest borgarråd vid föredragning av ärende i borgarrådsberedningen har från föredragandes förslag avvikande mening, skall sådan mening tillkännagivas, och skall vid föredragning av ärendet i stadskollegiet anmälas, vad i borgarrådsberedningen mot förslaget anförts. Berör ärende två eller flera borgarrådsförvaltningsområden, äger beredningen avgöra, vem av borgarråden, som skall föredraga ärendet i stadskollegiet.

Stadsfullmäktige utse, sedan val av borgarråd skett, ett av borgarråden att under den bestämda tjänstgöringstiden såsom ordförande leda borgarrådsberedningens arbete. Borgarrådsberedningens ordförande åligger att med uppmärksamhet följa ärenden av större vikt samt att hålla stadskollegiets ordförande underriktad om dylika ärenden. Borgarrådsberedningens ordförande skall i stadskollegiet föredraga förslag till stadens utgifts- och inkomststat ävensom ärenden rörande stadskansliet och statistiska kontoret. Vid förfall för ordföranden i borgarrådsberedningen förordnar stadskollegiet vikarie för honom. Därest så ej skett, utser beredningen inom sig ordförande för tillfället. Stadssekreteraren skall närvara vid beredningens sammanträden.

Avgård borgarråd före den bestämda tjänstgöringstidens utgång skall befattningen, så snart ske kan, återbesättas. Den sålunda valde tjänstgör under den tid som återstår för den avgångne. För tiden intill dess nytt val skett, ävensom vid tjänstledighet för borgarråd, äger stadskollegiet förordna vikarie å befattningen.

Ordföranden i borgarrådsberedningen skall under den tid han innehar denna befattning tillika vara ordförande i drätselnämnden. Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande i följande stadens nämnder, nämligen tjänstemännen, löneavtalsnämnden, sjukhusdirektionen, fastighetsnämnden, polisenämnden, stadsplanenämnden, gatu-

nämnden, kyrkogårdsnämnden, flyghamnsstyrelsen, industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen, slakthus- och saluhallsstyrelsen, fattigvårdsnämnden, folkskötsstyrelsen, folkskoleledningen, lärnings- och yrkesskolestyrelsen, idrotts- och friluftsstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden och museinämnden. Vid val av ordförande i nämnder skall stadskollegiet taga hänsyn till gällande fördelning av borgarrådens föredragningsskyldighet. Har någon blivit förordnad av kollegiet att i borgarråds ställe uppehålla hans tjänst, utövar han jämväl dennes befattning såsom ordförande i nämnd. Borgarråd, som av stadskollegiet valts till ordförande i nämnd, tjänstgör i sådan egenskap intill dess han avgår från borgarrådsbefattningen. Förändras fördelningen av borgarrådens föredragningsskyldighet, äger stadskollegiet besluta, att ordförandeuppdraget skall upphöra tidigare.

Borgarråd, som icke är stadsfullmäktig, skall närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden och äger därvid deltaga i överläggningarna men ej i besluten, med rätt att framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet.

Stadsfullmäktige beslöte den 1 oktober 1940 att välja sju borgarråd. Enligt de nya bestämmelserna skall mandattid för borgarråd sammanfalla med stadsfullmäktigeperiod. Till undvikande av alltför kort mandattid för de borgarråd, som valdes vid omorganisationsens genomförande, utsågos dessa för tiden intill stadsfullmäktiges första sammanträde i oktober 1946. Enligt övergångsbestämmelserna till lagen den 17 april 1942 om ändring i vissa delar av lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm skola de borgarråd, som utsetts för tiden intill berörda sammanträde, tjänstgöra intill fullmäktiges ordinarie sammanträde i oktober 1946. Antalet rotlar utgör för närvarande sju i stället för tidigare sex. Rotelindelningen har även av stadskollegiet ändrats, och rotlarna äro tills vidare följande: I Drätselroteln; II Personalroteln; III Fastighetsroteln; IV Stadsbyggnadsroteln; V Industriroteln; VI Socialroteln; VII Kulturoteln.

Borgarråden åtnjuta arvode, för år räknat, efter stadsfullmäktiges bestämmande samt rätt till pension i enlighet med reglemente, som föreslås av stadsfullmäktige och fastställs av överståthållarämbetet. På grund av övergångsbestämmelserna till lagen den 21 mars 1940 angående ändring i vissa delar av lagen om kommunalstyrelse i Stockholm gälla olika arvodes- och pensionsregler för de nuvarande borgarråden. De borgarråd, som enligt övergångsbestämmelserna skulle frånträda sin befattning den 30 september 1940, men omvaldes, ägde rätt att välja huruvida de skulle uppbära arvode enligt de äldre bestämmelserna, d. v. s. 23,000 kronor per år jämte rörligt tillägg eller enligt de nya grunderna. De nyvalda borgarråden åtnjuta arvode å 24,900 kronor för år jämte rörligt tillägg. Mot den högre fasta lönen enligt de nya grunderna svarar ofördelaktigare bestämmelser ifråga om det rörliga lönetillägget, vilket utgår enligt

SK

för stadens tjänstemän gällande grunder. Den utgående lönen är med hänsyn härtill för samtliga borgarråd praktiskt taget densamma. Även beträffande pensionerna gälla olika regler. I hel ålderspension utgår enligt de äldre bestämmelserna 11,280 kronor och enligt de nya 10,200 kronor, för år räknat, jämte rörligt tillägg (se närmare angående löner och pension åt borgarråden Utl. 1940: nr 243). De omvalda borgarråden ha samtliga kvarblivit vid de äldre bestämmelserna. Med befattningen som borgarråd må icke utan stadsfullmäktiges medgivande förenas annan befattning i statens eller kommunens tjänst eller annat jämförligt allmänt eller enskilt uppdrag.

Författningar. Se under stadskollegiet, sid. 90.

Stat år 1945. (Borgarråden.) Utgifter: driftbudgeten 274,270 kr.

Borgarrådsberedningen.

Samtl. borgarråd (se nedan).

Ordförande.

Höglund, C. Z. K. (se nedan).

Borgarråd.

Höglund, C. Z. K., stadsfullm. (rotel I, drätselroteln: ledningen av borgarrådsberedningen; ärendenas prövning ur finansiell synpunkt, drätselförvaltningen; ärenden ang. överståthållarämbetet samt magistraten och rådhusrätten; finansiella och organisatoriska frågor beträffande aktiebolaget Stockholms spårvägar; allmänt administrativa ärenden). Ordf. i drätselnämnden; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; måndagar och torsdagar kl. 11—12, i övrigt efter överenskommelse.

Öman, Ivar, stadsfullm. (rotel II, personalroteln: personalärenden samt ärenden tillhörande sjukhusdirektionens och styrelsens för rätts hjälpsanstalten arbetsområden). Ordf. i tjänstenämnden, löneavtalsnämnden och sjukhusdirektionen; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Sandberg, H. K. A., stadsfullm. (rotel III, fastighetsroteln: ärenden tillhörande fastighetsnämndens, polisenämndens, hemvärnsnämndens samt hyresnämndernas arbetsområden). Ordf. i fastighetsnämnden och polisenämnden; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Larsson, Yngve G. R., stadsfullm. (rotel IV, stadsbyggnadsroteln: ärenden rörande stadsbyggnadsfrågor; ärenden ang. lufttrafiken och civilförsvaret; trafik tekniska frågor beträffande aktiebolaget Stockholms spårvägar m. m.). Ordf. i

gatunämnden, stadsplanenämnden, kyrkogårdsnämnden, flyghamnstyrelsen samt civilförsvarsnämnden; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Göransson, K. Harald, stadsfullm. (rotel V, industriroteln: ärenden tillhörande industriverksstyrelsens, hamnstyrelsens, slakthus- och saluhallsstyrelsens, handels- och sjöfartsnämndens samt kristidsnämndens arbetsområden). Ordf. i industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen samt slakthus- och saluhallsstyrelsen; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; måndagar och torsdagar kl. 11—12, i övrigt efter överenskommelse.

Karlsson, Victor E., stadsfullm. (rotel VI, socialroteln: ärenden rörande sociala frågor ävensom utskänkningsärenden samt ärenden ang. handel med begagnat gods och pantlånerörelse). Ordf. i fattigvårdsnämnden, barnavårdsnämnden, arbetslöshetsnämnden, eastmandirektionen, hemhjälpnämnden samt folkköksstyrelsen; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; alla vardagar utom lördagar kl. 11—12.

Larsson, Oscar E., stadsfullm. (rotel VII, kulturoteln: ärenden rörande skolor och lärda verk samt i allmänhet kulturella ärenden). Ordf. i folkskoledirektionen, lärnings- och yrkesskolstyrelsen, idrotts- och friluftsstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden och museinämnden; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. »stadshuset»; kl. 11—12.

Sekreterare.

Mehr, Hj. L., vice stadssekreterare (se sid. 94).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av stadskollegiets, besvärsnämndens, drätselnämndens, styrelsens för Liljevalchs konsthall, skönhetsrådets, handels- och sjöfartsnämndens samt tjänstenämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år. Nämnda revisorer verkställa även granskning av räkenskaper och förvaltning för de av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och beredningar, i den mån dessas kostnader betridas av å stadskollegiets eller drätselnämndens stater anvisade medel.

Ericson, T., grosshandlare.

Fritzdorf, T. B., auktoriserad revisor.

Olson, E. Hj., revisor.

Simonson, S. A., ombudsman, stadsfullm., ordf.

Sund, C. G. M., posttjänsteman.

Suppleanter:

Haglund, K. S., boktryckare.

Hedberg, K. J., revisor.

Hellgren, S. A. B., ingenjör.

Stadskansliet.

Stadshuset, 1 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); t. stadshuset; expeditionstid: 9—17.

Stadskansliet har till uppgift att utföra sekreterar- och kansliöromål hos stadsfullmäktige och stadskollegiet samt åt borgarråden. Det åligger stadskansliet att biträda stadskollegiet och borgarrådsberedningens ordförande vid budgetberedningen och vid utredning av ekonomiska ärenden av större vikt samt att lämna stadskollegiet, stadens nämnder och borgarråden juridiskt biträde. Stadskansliet har vidare att med laga verkan mottaga stämningar, som skola delgivas stadskollegiet eller stadens nämnder. Stadskansliet lyder under stadskollegiet, som fastställer dess instruktion.

Stadskansliet består av sekreteraravdelningen, juridiska avdelningen, finansavdelningen samt en för avdelningarna gemensam kansliexpedition.

Borgarrådsberedningens ordförande är chef för stadskansliet. Chefer för kansliets olika avdelningar äro: för sekreteraravdelningen jämte kansliexpeditionen stadssekreteraren, för juridiska avdelningen stadsjuristen samt för finansavdelningen finanssekreteraren.

Sekreteraravdelningen åligger att biträda vid uppsättandet av förslag till stadskollegiets utlåtanden; att efter vederbörliga anvisningar uppsätta föredragningslistor; att ombesörja kallelser till samt föra protokoll vid stadsfullmäktiges och stadskollegiets sammanträden; att uppsätta och expediera stadsfullmäktiges och stadskollegiets beslut; att ombesörja brevväxlingen; att tillhandagå borgarråden och nämnderna med sekreterarbiträden samt att ombesörja utgivandet av kommunala handböcker och kommunal författningssamling.

Stadssekreteraren är skyldig mottaga förordnande som sekreterare hos stadsfullmäktige. Stadssekreteraren tjänstgör tillika såsom stadskollegiets sekreterare samt har att närvara vid borgarrådsberedningens sammanträden.

Vice stadssekreterare och sekreterare hava åliggande att lämna erforderligt sekreterarbiträde åt borgarråden samt att mottaga förordnande som sekreterare hos stadsfullmäktige, stadskollegiet, borgarrådsberedningen och nämnder. Vice stadssekreterare uppehåller i förekommande fall stadssekreterarens befattning. En av sekreterarna förestår kansliets handboksavdelning med åliggande att ombesörja utgivandet av kommunala handböcker och kommunal författningssamling samt att tillhandagå offentliga myndigheter och stadens nämnder ävensom pressen och allmänheten med upplysningar angående kommunalstyrelsen och vad därmed äger samband.

Juridiska avdelningen åligger att lämna stadens organ erforderligt juridiskt biträde, att afgiva utlåtanden i de ärenden, som för sådant ändamål avlämnas till avdelningen av stads-

kollegiet, borgarråd eller stadens nämnder samt att efter uppdrag bevaka och föra stadens talan inför domstol eller annan myndighet. I samband med omorganisationen år 1940 överfördes de juridiska befattningarna såsom ombudsmän vid industriverksstyrelsen och hamnstyrelsen till stadskansliets juridiska avdelning såsom stadsadvokater.

Stadsjuristen åligger att själv eller genom av honom förordnad tjänsteman anhågiggöra och föra stadens talan inför domstol och andra myndigheter samt att, där nämnd gör framställning om ombudsmannabiträde, efter samråd med nämndens ordförande förordna tjänsteman inom avdelningen att lämna sådant biträde.

Vice stadsjuristen och stadsadvokat hava åliggande bl. a. att mottaga förordnande som ombudsman hos nämnd. Vice stadsjuristen uppehåller i förekommande fall stadsjuristens befattning.

Finansavdelningen åligger att tillhandagå stadskollegiet och borgarrådsberedningens ordförande vid budgetberedningen och vid utredning av ekonomiska ärenden av större vikt; att på anmodan av drätselnämnden biträda kammarkontoret med utredningsarbete i ekonomiska ärenden samt att svara för uppsättning och redigering av statutlåtandet och staten.

Finanssekreteraren ansvarar för fullgörandet av avdelningens uppgifter och har att fördela arbetet mellan tjänstemännen. Finanssekreteraren är skyldig att mottaga förordnande som sekreterare i drätselnämnden.

Kansliexpeditionen, åligger att föra diariet, registratur och andra erforderliga längder och anteckningar; att värda arkivet samt sekreteraravdelningens och juridiska avdelningens bibliotek; att omhändervärd stadskansliets kassarörelse och bokföring; att ombesörja stenograferingen vid stadsfullmäktiges sammanträden samt tillse att talare beredas tillfälle att kontrollera stenogram; att ombesörja tryckningen av stadsfullmäktiges protokoll, yttranden, motioner samt stadskollegiets utlåtanden jämte därtill hörande bihang; att mottaga ansökningar om anställning till stadens myndigheter beträffande icke-ordinarie tjänstepersonal; att upprätta och upprätthålla till drätselnämnden avlämna böteslängd samt att tillhandagå stadskansliets avdelningar med erforderlig biträdeshjälp.

Registratören är föreståndare för kansliexpeditionen. Nuvarande innehavaren av registratörsbefattningen är även skyldig dels att biträda stadens nämnder och styrelser i skatte- och taxeringsspörsmål dels ock att upprätta stadens huvudeklARATIONER.

Till stadskansliets bibliotek skola enligt stadsfullmäktiges beslut den 21 februari 1938 från statistiska kontoret överföras de icke-statistiska delarna av dettas hittillsvarande bibliotek, omfattande svensk och utländsk kommunal litteratur, arbeten av administrativt, socialt och eko-

nomiskt innehåll framför allt rörande Stockholm och i viss utsträckning svenska förhållanden i övrigt, diverse uppslagsböcker m. m. Tillsammans med stadskansliets förutvarande bibliotek är detta utvidgade bibliotek avsett att utgöra grundstommen till ett centralt kommunalt förvaltningsbibliotek för Stockholm. Denna överflyttning har i avvaktan på lösningen av vissa lokalfrågor tills vidare fått anstå.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stadskansli, fastställd av stadskollegiet 12 sept. 1940, med ändr. (Kf 1942: nr 71).

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 1,320,737 kr.; inkomster: driftbudgeten 34,420 kr.

Chef för stadskansliet.

Höglund, C. Z. K., borgarråd (se sid. 92).

Sekretereraravdelningen.

Stadssekreterare

(arvode 4,350 kr.).

Löfquist, T. H. F. (jfr nedan), *tf.*

Vice stadssekreterare

(arvode 450 kr.).

Garpe, D. A. J. (se nedan); Mehr, Hj. L. (se nedan).

Sekreterare hos borgarråd

(12,000—10,800 kr.).

Mehr, Hj. L. (hos borgarrådet för drätselroteln);

Radhe, S. A. (hos borgarrådet för personalroteln);

Löfquist, T. H. F. (hos borgarrådet för fastighetsroteln);

Martin, J. H. (hos borgarrådet för stadsbyggnadsroteln);

Karlöf, E. A. (hos borgarrådet för industriroteln);

Anderson, K. E. H. (hos borgarrådet för socialroteln);

Garpe, D. A. J. (hos borgarrådet för kulturroteln).

Sekreterare å handboksavdelningen (21).

Mehr, Hj. L., tjl. (se ovan), *tf.* Tersmeden, C. F. T. B. G. (se sid. 95).

Juridiska avdelningen.

Stadsjurist (27).

Brück, C. A. S. C. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1949); mottagningstid: 14—15.

Vice stadsjurist (25).

Elsin, P. E.; mottagningstid: 14—15.

E. o. stadsadvokater.

Westman, E. G. (XXIV) (jfr sid. 226).

Orre, O. S. W. (XXIII) (jfr sid. 243).

Förste kammarsskrivare (17).

Fritjofson, G. V.

Förste kontorsskrivare (11).

Elg, Gunvor G.

En *expeditionsvakt* (6).

Finansavdelningen.

Finanssekreterare (27).

Berglund, H. J. (förordn. t. o. m. ³¹/i 1948); mottagningstid: 10,30—11,30.

Extra sekreterare (9,372 kr.).

Vakant, *tf.* Nordberg, A. E.

Förste kammarsskrivare (17).

Dahlén, S. G., tjl. (se sid. 163), *tf.* Larsson, L. O. H.; Nordberg, A. E., tjl. (se ovan), *tf.* Granath, K.-E.

Extra kammarsskrivare (4,560).

Larsson, L. O. H., tjl. (se ovan), *tf.* Rapp, K.-E.

Kansliexpeditionen.

Chef för kansliexpeditionen är stadssekreteraren (se ovan).

Registrator (17).

Bergström, H., föreståndare för kansliexpeditionen.

Stenografer hos stadsfullmäktige.

Elfner, E.; Lundman, E. A.; Michal, A.; Hähnel, C. F.

Förste kontorsskrivare (11).

Jacobsson, Elsa (korrektur till stadsfullmäktigetrycket); Adams-Ray, M. D. A. S. R. (Mary), (hos borgarrådet för stadsbyggnadsroteln).

E. o. förste kontorsskrivare (XI).

Höglund, Elsa G., fru (hos stadsfullmäktiges ordf.).

Kontorsskrivare (9).

Dahn, Hilma M. (ansökningscentralen); Hagner, Ebba K. T.

E. o. kontorsskrivare (IX).

Ahlbin, f. Johansson, Signe A. T.

Extra kontorsskrivare (4,596 kr.).

Norström, Ebba M. (hos borgarrådet för kulturroteln).

Två *extra första kontorsbiträden* (2,760—2,640 kr.).

Förste kanslivaktmästare (10).

Johansson, J. V.

Två kanslivaktmästare (8), en e. o. automobilförare (VII jämte 720 kr. beredskapsarvode), en vaktmästare (6), tjl., en expeditionsvakt (6), en e. o. expeditionsvakt (VI), fyra extra expeditionsvakter (2,580—2,340 kr.), två extra expeditionsvaktsbiträden (1,740—1,560 kr.).

Handboksavdelningen.

Klara Västra Kyrkogata 5, 3 tr., C.; t. 21 29 71 (sekreteraren), 21 29 72 (handboksredaktionen), 21 29 73; expeditionstid: 8,30—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14).

Handboksavdelningen, som den 1 juli 1933 överflyttades från statistiska kontoret, ombesörjer utgivandet av Kommunal författningssamling för Stockholm jämte kommunala handböcker för speciella områden. De författningshandböcker, som utkommit röra bl. a. följande: kommunalstyrelsen år 1927; hamnväsen år 1928; ordnings- och polisväsen år 1931; undervisningsväsen år 1932; stadens donationsfonder år 1936. Samtliga dessa författningshandböcker avse i huvudsak kommunalstyrelsen i Stockholm. Bland de kommunala handböckerna märkes särskilt Stockholms kommunalkalender, innehållande redogörelse för stadens förvaltning, kommunala förtroendeuppdrag, tjänsteinnehavare m. m., vilken kalender utkommer årligen. I januari 1941 utkom första upplagan av Kommunal författningshandbok, vilken avser att i en edition samla de viktigaste kommunala författningarna i deras gällande lydelse. Handboken upptager dels de allmänna kommunallagarna och anslutande författningar, med författningar rörande Stockholm i en särskild underavdelning, dels särskilda författningar, som i olika avseenden bestämma den kommunala verksamhetens innehåll.

Sedan den 1 oktober 1940 åligger det även avdelningen att tillhandagå stadens nämnder, andra offentliga myndigheter ävensom pressen och allmänheten med upplysningar angående kommunalstyrelsen och vad därmed äger samband. (Jfr Stadskollegiets utlåtande 25 april 1940 med anledning av förslag om inrättande av en kommunal upplysningsbyrå m. m.; Utl. 1940: nr 160.)

Sekreterare (21).

Mehr, Hj. L., tjl. (se sid. 94), tf. Tersmeden, C. F. T. B. G.; t. 21 29 71.

Förste kontorsskrivare (11).

Sundström, Klara S.

Två första kontorsbiträden (7), en extra expeditionsvakt (1,860 kr.).

Statistiska kontoret.

SK

Kaplansbacken 10 (postadress: postfack 502, Stockholm 1); t. »stadshuset»; expeditionstid: 8,30—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14).

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 20 mars 1905 att inrätta en särskild kommunalstatistisk anstalt, benämnd *Stockholms stads statistiska kontor*, vilken därefter trädde i verksamhet den 4 juli s. å. Vid den kommunala omorganisationen år 1920 gjordes kontorets styrelse till självständig förvaltningsnämnd. I avsikt att skapa ökade förutsättningar för ett rationellt utnyttjande av kontorets statistiska sakkunskap och för en ekonomisk och teknisk rationalisering av stadens statistiska arbeten och utredningar överhuvudtaget beslöt stadsfullmäktige den 15 juni 1939, på förslag av dåvarande kommunala omorganisationskommittén (kommunalkalendern 1941, sid. 371), att med avskaffande av den särskilda styrelsen för statistiska kontoret förlägga detsamma direkt under stadskollegiet fr. o. m. den 1 oktober 1940.

Statistiska kontorets allmänna uppgift är att samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra uppgifter till belysande av Stockholms stads kommunala liv, dess förvaltning, sociala och ekonomiska förhållanden. Kontoret åligger numera i sådant avseende att delvis i samverkan med andra institutioner rörande staden publicera: en statistisk årsbok, en allmän statistisk månadsskrift, en veckoöversikt av den sanitära statistiken, statistiska årsöversikter ang. hälso- och sjukvård, barnavård, fattigvård och arbetslöshetshjälp och val samt i regel vart femte år allmänna bostadsräkningar ävensom vissa specialundersökningar. Kontorets publikationer äro inrangerade i serien »Stockholms stads statistik». Utom denna serie har kontoret utgivit vissa publikationer av speciell karaktär rörande Stockholm. Dessutom åligger det kontoret att utföra andra, inom kontorets verksamhetsområde fallande arbeten, som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet beslutas eller på framställning av nämnd eller eljest åt kontoret uppdragas, samt i lämplig form och omfattning offentliggöra resultaten härav; att med uppmärksamhet följa övriga kontorets verksamhet berörande redogörelser eller åtgärder, som av kommunala myndigheter avgivits eller vidtagas, och på grund härav göra de framställningar, vartill kontoret kan finna anledning; att noggrant följa kommunalstatistikens utveckling även å andra orter samt söka för Stockholms stads statistik tillgodogöra härigenom vunnit erfarenhet; att främst genom tillhandahållande av kontorets publikationer i utbyte mot annan hithörande litteratur tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verk-

SK

samhet erforderligt bibliotek (jfr nedan); att i övrigt, i den mån förhållandena det medgiva, bistå kommunala myndigheter och befattningshavare eller andra med upplysningar i frågor, fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nödiga upplysningar äger kontoret att omedelbart hänvända sig till vederbörande myndigheter och institutioner samt har rätt att av stadens vederbörande myndigheter eller befattningshavare utan dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvaltning, som må vara åt dessa anförtrodd.

Statistiska kontorets bibliotek är ett specialbibliotek för statistik, särskilt kommunalstatistik, ävensom kommunalväsen i allmänhet samt sociala och ekonomiska frågor, framför allt rörande Stockholm och i viss utsträckning svenska förhållanden i övrigt. Det innehåller förutom gängse uppslagsböcker o. d. en rätt omfattande in- och utländsk kommunalstatistisk litteratur, vilken mestadels icke återfinnes i något annat offentligt svenskt bibliotek. De icke statistiska avdelningarna av biblioteket skola enligt SF:s beslut den 21 februari 1938 införlivas med stadskansliets bibliotek. Detta beslut har, i avvaktan på en planerad omorganisation av stadskansliets bibliotek, ännu icke verkställts.

Chefskapet över kontoret utövas av en direktör. I enlighet med ett av stadsfullmäktige den 15 november 1937 godkänt avtal med Stockholms högskola är statistiska kontorets nuvarande direktör tillika innehavare av en av staden upprättad personlig professur i statistik vid högskolan.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads statistiska kontor, antagen av stadskollegiet 6 febr. 1941. (Kf 1941: nr 14).

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 600,160 kr.; inkomster: driftbudgeten 124,270 kr.

Direktör (C).

Wahlund, S. G. W. (förordn. t. o. m. ³¹/12 1950¹⁾, tjl. under tid, då riksdagen är samlad, *tf.* under riksdagstiden **Olinder, O.**; mottagningstid: 9,30—10,30.

Förste aktuarier (22).

Löfquist, T. H. F., tjl. (se sid. 94).

¹⁾ Uppbär såsom professor i statistik vid Stockholms högskola särskilt tilläggsarvode å 5,000 kr. utan rörligt tillägg.

Olinder, O. (se ovan) (avd. för befolkningsstatistik, hälsovårds- och sjukvårdsstatistik).

Anger, K. A. F. (avd. för statistisk årsbok och statistisk månadsskrift m. m.).

Bergström, N. V. (avd. för byggnads- och bostadsstatistik, valstatistik m. m.).

E. o. förste aktuarie (XXII).

Vakant.

Aktuarier (19).

Romberg, N. W. A. (direktörsavd.).

von Hofsten, E. A. G. (avd. för socialstatistik), tjl. (se sid. 192), *tf.* **Andér, P.-E.**

Lagerström, N. A. (maskinavd.).

E. o. amanuens (XVI).

Vakant, *tf.* **Nilstein, A. H.**

Förste kontorsskrivare (11).

Gustafson, Anna T. (årsboksavd.); **Larsson, E. B.** (Brita) (direktörsavd., kassa); **Karlsteen, f. Sandstedt, Astrid W.** (biblioteket); **Lundholm, f. Ekdahl, A. K.** (Stina) (direktörsavd., sekretariat och registratur); **Lundell, E. Gabriella** (årsboksavd.); **Löfquist, f. Nilsson, Barbro** (avd. för befolkningsstatistik, hälsovårds- och sjukvårdsstatistik).

Extra förste kontorsskrivare

(4,500 kr.).

Fischier, f. Kihlblom, Märta, första kontorsbiträde (avd. för byggnads- och bostadsstatistik, valstatistik m. m.); **Dalström, f. Wallmark, Inga M.**, första kontorsbiträde (direktörsavd., kassa).

Tio *första kontorsbiträden* (7) (därav två tjl., se ovan), tre *e. o. första kontorsbiträden* (VII), tre *extra första kontorsbiträden* (3,960—3,420 kr.), sex *kontorsbiträden* (5), nitton *e. o. kontorsbiträden* (V) samt växlande antal *extra biträden* (2,400—1,980 kr.).

Förste expeditionsvakt (8).

Fors, J. T.

En *expeditionsvakt* (6).

Stockholms stads besvärsnämnd.

Besvärsnämnden.

Expedition: stadskansliet (se sid. 93), stadshuset, 1 tr. (postadress: postfack, Stockholm 1); t. »stadshuset»; expeditiions-tid 11—14.

En redogörelse för den tidigare behandlingen av frågan om inrättande av ett kommunalt besvärsinstitut i tjänstetillsättningsfrågor m. m. finnes intagen i Utl. 1936: nr 350, sid. 1667—1672.

68 § kommunallagen innehåller bestämmelse därom att, enligt särskilda av k. m:t meddelade föreskrifter, vissa beslut av stadens nämnder skola kunna överklagas hos stadskollegiet eller hos nämnd. Med stadgandet har närmast avsetts att möjliggöra inrättandet av ett besvärsinstitut i tjänstetillsättningsfrågor.

Ett sådant besvärsinstitut kom därefter till stånd genom en av k. m:t den 5 mars 1937 fastställd stadga ang. besvär i vissa fall över nämnds beslut om tillsättande av eller förordnande å tjänstebefattning å Stockholms stads lönestat. Såsom sådan befattning har ansetts, förutom ordinarie befattning, jämväl befattning å extra ordinarie stat. Enligt besvärstadgan äger den, som ej åtnöjes med nämnds beslut av ifrågavarande art, att anföra besvär däröver hos *Stockholms stads besvärsnämnd*. Från denna besvärsoordning äro undantagna besvär i s. k. självförvaltningsärenden (se sid. 78). Bland självförvaltningsärenden må nämnas sådana, som angå undervisningsväsendet, samt sådana, som bl. a. tillhöra sjukhusdirektionens, byggnadsnämndens, fattigvårdsnämndens, barnavårdsnämndens och familjebidragsnämndens förvaltningsområden.

Besvär rörande tillsättning av eller förordnande å befattningar, tillhörande byggnadsnämnden, fattigvårdsnämnden, barnavårdsnämnden, familjebidragsnämnden samt sjukhusdirektionens egentliga sjukvårdspersonal ävensom läraretillsättningar kunna sålunda icke upptagas av besvärsnämnden, utan skola handläggas i den ordning, som i vederbörliga författningar finnes stadgat.

Däremot kunna besvär föras hos besvärsnämnden angående övriga tjänstetillsättningar inom kommunalförvaltningen, däribland jämväl beslut av sjukhusdirektionen rörande befattningshavare, tillhörande kontors- och ekonomipersonalen, av lärling- och yrkesskolstyrelsen rörande andra tjänster än rektor och lärare samt av hälsovårdsnämnden rörande därunder lydande personal.

Besvär till besvärsnämnden skola ingivas till stadskansliet senast före kl. 12 å fjortonde dagen från det den klagande erhöill del av beslutet, dagen, då detta skedde, likväl oräkнад. Sedan besvär inkommit, skola de genom stadskansliets försorg överlämnas för yttrande till den nämnd, vars beslut överklagats. Innan nämnden avgiver yttrande, skall tillfälle beredas den, som tillsatts eller förordnats å befattningen, att avgiva förklaring över besvären. Sedan yttrande jämte eventuell avgiven förklaring inkommit till besvärsnämnden, skall denna, så skyndsamt omständigheterna det medgiva, upptaga ärendet till avgörande. Ändring av överklagat beslut må ej ske, om ej minst fyra av besvärsnämndens ledamöter äro om ändringen ense. Vid ärendes handläggning gälla för ledamöterna vissa jävsbestämmelser (se stadgans § 10). Besvärsnämndens beslut kunna överklagas hos överståthållarämbetet i enlighet med särskilda stadganden i 68 § kommunallagen.

Besvärsnämnden består av fem ledamöter jämte tre suppleanter, vilka utses av stadskollegiet årligen i oktober månad för tiden till nästa val. Nämnden utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Till biträde vid fullgörandet av sitt uppdrag antager nämnden för löpande tjänstgöringsår en lagfaren, med stadens förvaltning förtrogen sekreterare. Han äger deltaga i nämndens överläggningar med rätt att framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet. Nämndens expedition utgöres av stadskansliet.

Stadskollegiets senaste val av ledamöter och suppleanter i nämnden ägde rum den 26 oktober 1944 för tiden intill nästa val i oktober 1945.

BsvN *Författning.* Stadga ang. besvär i vissa fall över nämnds beslut om tillsättande av eller förordnande å tjänstebefattning å Stockholms stads lönestat, fastställd av k. m:t 5 mars 1937 (Kf 1937: nr 3: II).

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 1,000 kr.

Besvärsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, stadskollegiets ordf.; t. »stadshuset»; mottagningstid: efter överenskommelse 11—12 alla vardagar utom lördagar och dag före helgdag.

Vice ordförande.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm:s 1:e vice ordf.

Övriga ledamöter.

Johannesson, E. G. V., direktör, stadsfullm.

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm:s 2:e vice ordf.

Wahlbärj, J., annonschef, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Anderson, Knut H.j., tjänsteman, stadsfullm.

Hassler, N. H. Å., professor, stadskollegiets ice ordf.

Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.

Sekreterare.

Dahlström, A. H., sekreterare (se sid. 90).

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 92).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hrr Johannesson och Wahlbärj vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Ljung och Anderson i nu nämnd ordning samt vice ordföranden och ledamoten hr Steenberg i första hand av suppleanten hr Hassler. För det fall att hr Hassler är förhindrad att inträda som suppleant, skola hrr Ljung och Anderson inträda i nu nämnd ordning. Därest hrr Ljung och Anderson äro förhindrade att inträda som suppleanter, skall hr Hassler inträda i deras ställe.

Stockholms stads revisionsväsen.

Revisionsutskottet.

Kungsgatan 34, 4 tr., C. (jfr nedan revisionskontoret).

Vissa historiska uppgifter m. m. rörande stadens revisionsväsen finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.) samt 1936.

I samband med en omorganisation av revisionsväsendet beslöto stadsfullmäktige den 19 maj 1930 bl. a. att inrätta ett särskilt *revisionsutskott*. Den nya organisationen trädde i verksamhet fr. o. m. år 1931.

Revisionsarbetet inom Stockholms stads förvaltning bedrivs dels genom kommunal revision, dels genom administrativ revision. Den kommunala revisionen är den form, i vilken stadsfullmäktige kunna ställa vederbörande nämnder och styrelser till ansvar för det sätt, varpå dessa handhaft verkställighet och förvaltning inom respektive verksamhetsområden. Den administrativa revisionen däremot äsyftar att utöva en löpande kontroll å redovisningen, penningförvaltningen m. m. inom samtliga verksamhetsgrenar. Den förra revisionen äsyftar en saklig granskning av förvaltningen övervägande ur lämplighetssynpunkt, medan den administrativa revisionen har till uppgift att utöva en i huvudsak formell kontroll av den ekonomiska förvaltningen, d. v. s. prövning av utgifters och inkomsters siffermässiga riktighet samt deras överensstämmelse med gällande författningar, fattade beslut etc. Den kommunala revisionen utföres såsom förtroudeupdrag av revisorer, valda av stadsfullmäktige, under det att den administrativa revisionen verkställs av tjänstemän, tillhörande ett särskilt kommunalt verk, revisionskontoret.

De båda formerna för revisionsverksamheten hava emellertid samma huvudsyfte, nämligen utövande av kontroll över förvaltningen, och äga följaktligen ett nära samband med varandra. Den kommunala revisionen måste föregås av och i viss utsträckning stödja sig på den administrativa; den senare å sin sida äger i sista hand inga andra medel till sitt förfogande för vinnande av påyrkade rättelser än att till de kommunvalda revisorerna framföra sina anmärkningar, att av dessa upptagas, i den mån de anse skäl härför föreligga.

De viktigare bestämmelserna rörande revisionsarbetets organisation, utöver sådana i kom-

munallagen, finnas i revisionsstadgan för Stockholm, fastställd av k. m:t den 9 april 1936. Enligt denna stadga tillkommer den närmaste ledningen av det kommunala revisionsarbetet en särskild institution, revisionsutskottet, bestående av sju ledamöter jämte sju suppleanter, vilka årligen i december månad utses av stadsfullmäktige bland de för de olika förvaltningsnämnderna utsedda revisorerna. Revisionsutskottet har till uppgift att övervaka revisionsarbetets allmänna gång, utöva ledningen av stadens revisionskontor samt handlägga de revisionsarbetet berörande angelägenheter i övrigt, vilka av stadsfullmäktige åt utskottet överlämnas. För handläggning av vissa frågor av mindre betydelse har revisionsutskottet jämlikt § 9 revisionsstadgan tillsatt särskilda delegerade, bestående av utskottets ordförande och vice ordförande samt stadsrevisorn.

Ordförande i revisionsutskottet utses av stadsfullmäktige bland utskottets ledamöter. Vice ordförande utser utskottet inom sig. Vid ledningen av revisionskontorets arbeten biträdes utskottet av detta kontors chef, stadsrevisorn, vilken jämväl äger närvara vid utskottets sammanträden, med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Revisionskontorets räkenskaper skola granskas av tjänstenämnden i avseende å utgifter för löner, arvoden och pensioner. Därjämte skall revisionsutskottet årligen för stadsfullmäktige framlägga en översikt över revisionskontorets utgifter i olika hänseenden med upplysning tillika om resultatet av tjänstenämndens granskning.

Författningar. Revisionsstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 9 april 1936 (Kf 1936: nr 10). Lag 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm 20, 51, 52, 53 §§.

Stat år 1945 (för revisionskontoret). Utgifter: driftbudgeten 629,873 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,150 kr.

Revisionsutskottets ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

Simonson, S. A., ombudsman, stadsfullm.

Vice ordförande.

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

RU

Övriga ledamöter.

Carlberg, O. Ch., stationsskrivare.
 Holm, K. I., järnarbetare.
 Lagergren, D. G., f. d. kassör.
 Montelius, G. H., aktuarie, stadsfullm.
 Wallin, H. E., kassör.

Suppleanter.¹⁾

Hedberg, K. J., revisor.
 Haglund, K. S., boktryckare.
 Löfcrantz, V. F., kamrerare.
 Carlsson, R. R., konsulent.
 Olsson, E. Hj., revisor.
 Taubner, K. W., kamrerare.
 Danielson, V. O., förbundskassör.

Sekreterare.

von Krusenstjerna, C. G. A., revisor (se nedan).

Revisionsutskottets delegerade.

Simonson, S. A., ombudsman, stadsfullm.,
 ordf.; Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens
 tekniska mellanskola, stadsfullm.; tjänsteför-
 rättande stadsrevisor.

Av stadsfullmäktige utsedda revisorer hos stadens nämnder och styrelser.

Jämlikt 51 § kommunallagen skola stadsfullmäktige årligen genom revisorer, vilka fullmäktige utse, granska dem underlydande nämnders förvaltning under nästföljande året. Sedan revisionsberättelse till fullmäktige inkommit och vederbörande fått tillfälle att förklara sig över gjorda anmärkningar, äga fullmäktige att besluta »huruvida framställd anmärkning skall förfalla och ansvarsfrihet för förvaltningen meddelas eller laga åtgärd för bevarande av stadens rätt skall vidtagas».

I fråga om valbarhet till revisionsuppdrag, jäv att deltaga i sådant val samt i beslut i anledning av revision stadgas i samma paragraf, att »den, vilken såsom ledamot av stadskollegiet eller av någon stadens nämnd eller eljest är redovisningsskyldig till staden, må icke väljas till revisor eller revisorssuppleant för granskning av förvaltning, för vilken han har att redovisa, ej heller deltaga i val av revisor eller revisors-

suppleant för granskning av sådan förvaltning eller i beslut med anledning av granskningen».

Enligt revisionsstadgan för Stockholm skall för varje nämnd eller grupp av nämnder, för vilken särskilda revisorer utsetts, av stadsfullmäktige vid valet av revisorer tillika bland dem utses en ordförande, vilken det åligger att kalla revisorerna till sammanträde samt leda arbetet.

Där ej särskilda bestämmelser annat föranleda, skall revisionsförrättning vara avslutad inom utgången av september månad året efter det revisionen avser. Över verkställd revision skall berättelse avgivas samt överlämnas till stadsfullmäktige.

Revisorerna skola (under månaden näst efter valet) för sitt arbete uppgöra en arbetsplan, som skall överlämnas till revisionsutskottet. Å revisionsutskottet ankommer att granska de uppgjorda planerna och med ledning av dem tillse, att revisionsarbetet bedrivs på vederbörligt sätt och avslutas inom föreskriven tid. Utskottet har även i övrigt att meddela revisorerna erforderliga anvisningar i frågor av allmän betydelse för revisionsarbetet samt beträffande formerna för detta arbete.

Vid revisionsarbetet äro vederbörande förvaltningar ävensom revisionskontoret och dess tjänstemän skyldiga att tillhandagå med de upplysningar och det biträde, varom de av revisorerna anmodas. Likaså äro stadens cheftjänstemän och stadsrevisor samt föreståndaren för vederbörande revisionslott skyldiga att efter kallelse närvara vid revisorernas sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna. Över anmärkning, som revisionskontoret framställt, få revisorerna ej fatta beslut annat än i närvaro av stadsrevisor eller annan av honom utsedd tjänsteman. Den av revisionskontorets tjänstemän, som stadsrevisor därtill utser, är jämväl skyldig att tjänstgöra såsom sekreterarbiträde åt vederbörande revisorer.

Beträffande av stadsfullmäktige utsedda revisorer för granskning av vissa utanför kommunalförvaltningen stående institutioners räkenskaper och förvaltning se under avd. 4 (sid. 398). Enligt stadsfullmäktiges beslut skall person, som av fullmäktige utses för revision av utom kommunalförvaltningen stående institution, även om frågan om ansvarsfrihet för institutionens förvaltning ej ankommer å stadsfullmäktiges prövning, hos stadsfullmäktige, med överlämnande av revisionsberättelsen, anmäla fullgörandet av sitt uppdrag.

Revisorer

(för granskning av stadens nämnders och styrelser räkenskaper och förvaltning under år 1945).

Beträffande dessa se under vederbörande nämnd eller styrelse m. m.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter, inberäknat ordföranden och vice ordföranden, vilkas ersättare de enligt utskottets beslut i första hand skola vara.

Revisionskontoret.

Kungsgatan 34, 4 tr., C.; (betr. 2:a, 3:e, 6:e och 7:e revisionslotterna se nedan); expeditionstid: 8,30—11,45 samt 12,45—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,45 samt 12,15—14).

Enligt revisionsstadgan för Stockholm har revisionskontoret till uppgift att verkställa den administrativa revisionen av stadens medelsförvaltning. Det åligger kontoret i sådant avseende att granska räkenskaper jämte tillhörande handlingar dels för stadens nämnder ävensom för överståthållarämbetet och magistraten, i vad angår användningen av anslag, som av stadsfullmäktige beviljats, dels ock, där sådant särskilt föreskrives, för av staden understödda korporationer och inrättningar, samt, i den mån granskningen fullgöres, hålla räkenskaperna för varje särskild förvaltningsgren de av stadsfullmäktige för densamma utsedda revisorer tillhanda ävensom till dem avlämna årligen upprättad förteckning över de av revisionskontoret avgivna, till dessa revisorers granskningsområde hörande anmärkningar. Kontoret åligger vidare att särskilt uppmärksamma de kontrollanordningar, som för revisionsarbetets underlättande inom olika förvaltningsgrenar vidtagas, samt att avgiva de förslag till sådana anordningars förbättring, som kontoret kan finna erforderliga, ävensom att med uppmärksamhet följa utvecklingen inom stadens kassa- och räkenskapsväsen samt avgiva förslag till de ändringar härutiinnan, som finnas behöfliga.

Stadsfullmäktige hava fastställt vissa tidpunkter (varierande mellan 1 mars och 1 juni), inom vilka vederbörande myndigheters räkenskaper för närmast förflutet år skola vara avslutade och avlämnade till revisionskontoret.

Revisionskontorets granskning skall avse att kontrollera, att räkenskaperna äro riktiga till siffran, att de äro fullständigt verifierade, att inkomsterna uppburits och redovisats samt utgifterna verkställda och bokförts i enlighet med gällande stat eller eljest av stadsfullmäktige fastställda inkomsttitlar eller beviljade anslag, gällande taxor och författningar, upprättade kontrakt, vederbörande myndigheters beslut och i öfrigt givna föreskrifter. Vid granskningen skall tillses, att stadens rätt och bästa behöriigen iakttagas. I största möjliga omfattning skall revisionskontorets arbete avse att i samarbete med vederbörande myndigheter undanröja anledning till revisionsanmärkning.

Revisionskontoret äger att från vederbörande nämnder eller underlydande verk erhålla de protokoll, räkenskaper och övriga handlingar, som för granskningsarbetets verkställande finnas nödiga. Kontoret äger därjämte att hos de myndigheter och institutioner, vilkas räkenskaper av kontoret granskas, verkställa inventeringar av

kassor, värdehandlingar och förråd samt undersökningar rörande redovisningsväsendet.

Revisionskontoret, är f. n. uppdelat å tio revisionslotter.

Stat år 1945 (se sid. 99).

Stadsrevisor (B).

Vakant.

Förste revisor (22).

Anderzon, A. O. W.; t. 10 70 52.

Revisionskontorets expedition.

Tel. 10 70 24.

Kontorsskrivare (9).

Forsberg, Ingrid M.; t. 10 70 82.

Beträffande 2:a, 3:e, 6:e och 7:e revisionslotterna, se sid. 102 och 103.

1:a revisionslotten.

(Granskningen av Stockholms stads bokslut m. m.)

Förste revisor (22).

Se ovan.

4:e revisionslotten.

(Granskningen av sjukhusdirektionens, hälsovårdsnämndens och direktionens över Eastmaninstitutet räkenskaper och bokslut.)

Tel. 10 70 41, 10 70 44.

Revisor (20).

Erdmann, F. D.; t. 10 70 37.

Revisionsassistent (17).

Kjellgren, G. F.; t. 10 70 44.

E. o. amanuenser (XIII).

Ek, C. E. V., tjl.; Holm, E. L. E.

5:e revisionslotten.

(Granskningen av fattigvårdsnämndens, barnavårdsnämndens, nykterhetsnämndens, hemhjälpnämndens samt styrelsens för pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå räkenskaper och bokslut.)

Tel. 10 70 08.

Revisor (20).

Hedenstierna, C. A. O. H.; t. 10 70 08.

RU

RU

Revisionsassistent (17).

Vakant, *tf.* Billström, D. E.; t. »sociala nämnderna».

Kammarsskrivare (15).

Billström, D. E., tjl. (se ovan).

Kontorsassistent (13).

Abelin, H. O. Hj. R:son; t. 10 70 08.

E. o. amanuens (XIII).

Ålander, A. L.

8:e revisionslotten.

(Granskningen av gatunämndens, kyrkogårdsnämndens, slakthus- och saluhallsstyrelsens samt kristidsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Tel. 10 70 26.

Revisor (20).

Alvarsten, S. F. N.; t. 10 70 17.

Revisionsassistent (17).

Hanström, R.; t. »Stockholms kristidsnämnd».

Kontorsassistent (13).

Vakant, *tf.* Persson, J. O.

E. o. amanuens (XIII).

Persson, J. O., tjl. (se ovan).

9:e revisionslotten.

(Granskningen av polisenämndens, poliskammararens, polisdomstolens, civilförsvarsbyråns, civilförsvarsnämndens, hemvärnsnämndens, flyghamnsstyrelsens samt hamnstyrelsens räkenskaper och bokslut.)

Tel. 10 70 81.

Revisor (20).

Stahrne, E. W.; t. 10 70 80.

Revisionsassistent (17).

Berndt, C. E.; t. 10 70 81.

Kontorsassistent (13).

Haggren, A. T.; t. 10 70 81.

10:e revisionslotten.

(Granskningen av rättshjälpsanstaltens styrelses, lärlings- och yrkesskolestyrelsens, idrotts- och friluftsstyrelsens samt styrelsens över Östermalms idrottsplats räkenskaper och bokslut.)

Tel. 10 70 76.

Revisor (20).

Sylvan, C. O.; t. 10 70 72.

Kontorsassistent (13).

Vakant.

E. o. amanuens (XIII.)

Bronner, O. R.

2:a, 3:e och 6:e revisionslotterna.

Sveavägen 28—30, 4 tr., C.; t. 11 31 77
(vaktrummet).

2:a revisionslotten.

(Granskningen av räkenskaper och bokslut för: drätselnämnden: däribland utanordningsväsendet, stadens fonder, lån och lånemedel, överståthållarämbetet (utom dess avdelningar för poliskammaren, polisdomstolen och civilförsvarsärenden), magistraten, stadskollegiet, besvärsnämnden, tjänstenämnden, handels- och sjöfartsnämnden, arbetslöshetsnämnden, familjebidragsnämnden, folkköksstyrelsen, styrelsen över Liljevalchs konsthall, skönhetsrådet, samtliga av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och beredningar, i den mån deras kostnader belasta stadskollegiets eller drätselnämndens stater, ävensom för »främmande institutioner».)

Tel. 11 31 51.

Revisor (20).

Romstedt, G. E. H.; t. 11 30 93.

Revisionsassistent (17).

Lundbäck, K.-G. E., tjl. (se sid. 258).

Kammarsskrivare (15).

Hülphers, T. H.; t. 11 31 52.

E. o. amanuens (XIII).

Österberg, P.

3:e revisionslotten.

(Granskningen av fastighetsnämndens, hyresnämndernas och byggnadsnämndens räkenskaper och bokslut.)

Tel. 11 30 34.

Revisor (20).

von Krusenstjerna, C. G. A.; t. 11 31 39.

Revisionsassistent (17).

Strömberg, R. I., tjl. (se sid. 290).

Kammarskrivare (15).

Norén, W. K. N.; t. 11 31 18.

Kontorsassistent (13).

Romare, J. P.

6:e revisionslotten.

(Granskningen av folkskoledirektionens, biblioteksnämndens, arkivnämndens och museinämndens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (20).

Lindberg, A. E.; t. 11 30 52.

Revisionsassistent (17).

Enström, G. F. A.; t. 11 31 18.

7:e revisionslotten.

Torsgatan 22, Va. (gasverket); t. »gasverket»; Tulegatan 13, Va. (elektricitetsverket), t. »elverket»; Torsgatan 30, Va. (vattenledningsverket), t. »vattenledningsverket».

(Granskningen av löneavtalsnämndens och industriverksstyrelsens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (20).

Perndahl, M. B.; t. »gasverket».

Revisionsassistenter (17).

Lindberg, C. S.; t. »elverket»; Wahman, A. G. V., tf.; t. »vattenledningsverket».

Kammarskrivare (15).

Wahman, A. G. V., tj. (se ovan).

Kontorsassistent (13).

Magnusson, O. M. R.

E. o. amanuenser (XIII).

Fält, G. H.; Ringström, O.

E. o. amanuenser (XIII).

Ekström, K. O.; Norrström, S. G. A.; Fredholm, N. Y.; Furuby, B. V., tj. (se sid. 123); Rödin, K. E. L.

Extra amanuens (4,020 kr.).

Riddersporre, C. G. W.

Sju första kontorsbiträden (7), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), tre e. o. kontorsbiträden (V), två expeditionsvakter (6).